

DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 34

Rugpjūtis - August 31, 1984 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

KRATOS IR TARDYMAI

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 61

Kratė J. Sadūna

JAV kariuomenės vadovybė numato uždaryti Panamoj Fort Gulick veikiančią mokyklą Pietų Amerikos valstybių karininkams apmokėti rugsėjo 30, nes nepavyko susitarti su Panamos vyriausybe dėl jos ateities. Nuo mokyklos įsteigimo jai buvo apmokyta 44,000 P. Amerikos karininkų.

JAV įspėjo Nikaragvą, kad naujasis aerodromas ir numatomi įsigyti modernūs karo lėktuvai pakeis Centrinės Amerikos jėgų balansą ir sudarys šiai sričiai pavojų. 50 Nikaragos karo lakūnų buvo apmokyti Bulgarijoi valdyti MIG lėktuvus, kurie šiuo metu yra laikomi Kuboj.

Suezio kanale ir Raudonojo jūroje iki šiol minos sužalojo per 20 įvairių valstybių laivų. Nors į minų rankiojimą yra įsijungusios JAV, Egiptas, Britanija ir Prancūzija, bet iki šiol dar nepavyko tikrai nustatyti, kas tas minas yra pasėjęs.

Izraelis jau kuris laikas stengiasi, kad JAV panaikintų prekybos muitus Izraelio prekėms, bet Kongreso delegacija pareikalavo, kad Izraelis pirmiausia panaikintų eksportuojamiam gaminiams vyriausybės teikiamas subsidijas.

Libano vyriausybė esanti prašiusi prezidentą Reaganą paveikti Izraelį, kad jis nepersiektų arabų pietiniam Libanui, bet pagerėjimo nesulaukta.

Ugandos vyriausybė oficialiai pripažino, kad čia prezidento Milton Obote valdoma metu buvo nužudyta 15,000 žmonių.

Indijos vyriausybė pašalinus Andhra Pradesh valstijos N.T. Rama Rao vadovaujamą vyriausybę, ten prasidėjo riaušės, kurių metu žuvo 25 žmonės.

Iranas yra pasiuntęs į frontą tūkstančius naujų savanorių, ir naujoji ofenzyva prasidėsianti pasibaigus Irakui duotam terminui priimti Irano sąlygas karui baigti.

Izraelio Darbo ir Likud partijų blokas susitarė, kad Izraelio kariuomenės daliniai turi kaip galima greičiau pasitraukti iš pietinio Libano.

JAV ir vietinės valdžios įstaiigos neturtingųjų gyventojų gynimui teismuose per 1982 yra išleidusios 625 mil. dol., arba net 44 proc. daugiau kaip 1980.

PLO sudarančios organizacijos susitarė rugsėjo vidury sukviešti Palestiniečių tautinę tarybą posėdžio atsidariusiems nesutarimams pašalinti.

Valst. sekr. Shultz, kalbėdamas užsienio karų veteranų konferencijai, pareiškė, kad istorijos eiga esanti prieš sovietinę sistemą, ir kad Sov. S-gos valdomų Rytų Europos valstybių laisvę bus kada nors atstatyta. Be to, jis pažymėjo, kad diplomatija be ją remiančios karinės jėgos geriausiu atveju yra nesėkminga, o blogiausiu atveju — pavojinga.

Graikijos min. pirm. Papandreu, manydamas, kad Graikijai didesnis pavojų sudaro ne Sov. S-ga, bet Turkija, atšaukė su JAV kariuomene numatytus karo pratimus.

Vakarų Vokietijos deryboms su Albanija dėl diplomatinio santykių užmezgimo nedarant pažangos, ir Albaniją išvyko Bavarijos min. pirmininkas Franz Josef Strauss.

Sov. S-gos radijas vėl patvirtino, kad fizikas Sacharovas esąs gyvas ir gydomas Gorki ligoninėje.

Vilnius. 1983 rugsėjo 20 Jonas Sadūnas parašė pareiškimus Lietuvos TSR Prokurorui ir LTSR Aukščiausiojo Teismo pirmininkui. Juose aprašė tardymą, vykusį Vilniuje Saugumo komitete. Tardytojas vyr. ltn. Vidmantas Baumila tardė J. Sadūną kaip liudininką kun. S. Tamkevičiaus byloje.

Į minėtus pareiškimus J. Sadūnas atsakymo negavo. Tik saugumo komiteto darbuotojai tuojau sureagavo. Spalio 17 J. Sadūnas buvo išrašytas iš Jonavos ligoninės.

Spalio 20 J. Sadūnui dirbant stovybose, Jonavos spec-komendantūros kambaryje Nr. 24, kuriame gyvena J. Sadūnas, buvo padaryta slapta krata. Po kratos Jonas Sadūnas pasigedo pareiškimų, rašytų rugsėjo 20 d. LTSR Prokurorui ir į LTSR Aukščiausiąjį Teismą, nuorašų, bičiulių iš užsienio adresų, radijo imtuvo ir pasų.

leškojo odinių švarkų, o paėmė knygas

Garliava (Kauno raj.). 1983 lapkričio 28 Kaune, gatvėje, milicija sulaukė Aldoną Raižytę ir nusivėžė į milicijos skyrių, o iš ten po kurio laiko ją išvežė į namus, pareikšdami, kad jos bute darysią krata.

Kadangi name yra trys butai, tai krėtėjai atsivėžė tris kratos orderius, kuriuose buvo pažymėta, kad bus ieškoma Garliavos parduotuvėje dingusių odinių švarkų. Kratą darė apie 10 žmonių.

Nors krėtėjai prisistatė esą iš milicijos, bet kratoje uoliai dalyvavo ir saugumiečiai, — jų tarpe Matulevičius. Keisčiausia tai, kad odinių švarkų smulkmeniškai ieškojo užrašų knygelėse, mažiausiose dėžutėse, knygose, už paveikslų kartonų. Kratos metu name rado Gemą-Jadvygą Stanelytę, Eleną Šuliauskaitę ir Juliją Kuodytę. Saugumiečiai iskrėtė jų rankinukus, o taip pat atsitiktinai pakliuvusiam į kratą A. Teresiuviui padarė asmeninę kratą, vos ne nuogai išrenngdami.

Nežiūrint to, kad dviejų butų savininkų — Vinco Biekšos ir Petronės Nausėdienės nebuvo namuose, saugumiečiai ir jų butuose padarė kratą.

Kratos metu paimita: rašomoji mašinėlė, A. Solženicyno "Gulago salynas", "Lietuvos ateitis" Nr. 2 ir Nr. 5, daug užrašų knygelėlių ir įvairių spaudinių.

Po kratos buvo išrašyti kvietimai lapkričio 29 tardymui ne tik namo gyventojams Almai Mikličienei, Aldonai Raižytei, bet ir atsitiktinai į kratą pakliuvusioms Julijai Kuodytei, Gemai-Jadvygai Stanelytei, Elenai Šuliauskaitėi ir A. Teresiuviui.

Rytojaus dieną, kada Vilniuje jau vyko kun. S. Tamkevičiaus teismas, pakviestuosius ilgai laikė milicijoje, nekviestami tardymui. Iš kai kurių, kad nepabėgtų, paėmė pasus. Tačiau nežiūrint to, Aldona Raižytė ir A. Teresius, išbuvę pusę dienos ir nesulaukę, kada juos teiks tardyti, išėjo iš milicijos ir privačia mašina išvažiavo į Vilnių. Ties Vieviu juos sulaukė milicija ir, atsisdėję prie jų mašinos vairo, juos parvežė vėl į milicijos skyrių Kaune. Po tardymo jiems buvo įteikti kvietimai lapkričio 30 atvykti į saugumą tardymui pas sugumietį Matulevičių, kad negalėtų išvažiuoti į teismą Vilniuje.

Tardė Vytautą Vaičiūną

Kaunas. Tuo metu buvo tardomas saugume tik ką grįžęs iš

lagerio Vytautas Vaičiūnas. Ce-kistas ypač puolė jį už tai, kad lapkričio 7 buvęs Viduklėje ir dalyvavęs Monikos Gavėnaitės bute jam surengtame susitikime. Ce-kistas labiausiai neršo, kad vidukliškiai esą išniekino lapkričio 7 šventę, suorganizuodami pamaldas už kun. A. Svarinską ir suruošdami grįžusio kalinio pagerbimą.

Stengėsi įgaudinti

Kaunas. Prieš pat kun. S. Tamkevičiaus teismą buvo kviečiama į saugumą tardymui pensininkė, buvusi kalinė Elena Kryževičienė. Saugumiečiai taip stengėsi įgaudinti, kad ji nenorėtų važiuoti į Vilnių, kur vyks kunigo teismas.

Negauna kalinių laiškų

Paskutiniu metu saugumas masiškai sulaukia siunčiamus kaliniams ir tremtiniams laiškus.

Labai retai gaunami laiški ir iš lagerių: iš kun. A. Svarinsko gauti vos keli laiški.

Negauna laiškų tremtyje Julius Sasnauskas ir kiti. Jų siunčiami laiški į Lietuvą taip pat nepasiekia adresatų.

Kartą tardomai jaunuolei saugumiečiai prasiarė, jog laiški į lagerius esą trukdo perauklėti kalinius.

Ištrauka iš Viktoro Petkaus laiško

Čia pateikiame mus pasiekus-

sio Viktoro Petkaus laiško ištrauką:

"Iš tikrųjų žmogus pajungė gamtą, užvaldė planetą, prakiro langą į kosmosą, bet ar jis nuo to tapo laimingesnis? Žmogus pats sukėlė jėgas, kurių jau nebegali suvaldyti.

Tad ar tie progreso teigėjai nepadarė didžiulio vingio į šalį, nepaniekino tikrųjų dvasinių vertybių? Jie neapčiuopė, kur sukonzentruota pagrindinė žmonių išmintis, nepasinerė į gilumą, o vien tik metėsi į techniką.

Ir rezultatas: technikoje padaryti didžiuliai atsiekimai, o kaip su žmogumi? Juk vienas žmogus nuo kito skiriasi pirmiausia savo vertybių, troškimų, idealų struktūra, o ne tuo, kaip jis manipuliuoja ta ar kita technika.

Ar galėjo racionalistai tikėtis, kad įsibraus audringas XX amžius, nešantis su savimi ne tik mokslinės minties polėkį, fantastišką technikos progresą, kad, perkėlus kasdienybę į amžinybės dimensiją, vis labiau ryškės žmogaus būties tragizmas, amžina gyvybės ir mirties priešprieša.

Iš amžinybės pozicijų žvelgdami į savo žemiškus rūpesčius, džiaugsmus ir vargus, susiduriate su klodų klodais visokių nesąmonių, ir pasirodo,

(nukelta į 2 psl.)

New Yorko arkivyskupas John O'Connor

NEW YORKO ARKIVYSKUPAS LIETUVIŲ ŠVENTĖJE

New Yorko arkivyskupas John O'Connor pranešė New Yorko Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties komitetui, kad rugsėjo 9, sekmadienį, 2 val. popiet dalyvaus lietuvių pamaldose Šv. Patriko katedroje, Manhattane. Pamaldos įvyks šv. Kazimiero, Lietuvos dangiškojo globėjo, garbei.

Arkivyskupui prašant, New Yorko Šv. Kazimiero komitetas jo vardu pasiuntė kvietimus į iškilmes dar 24 vyskupams.

Arkivysk. John O'Connor aukos kazimierines mišias,

koncelebruojant Brooklyno vyskupui Francis Mugavero, naujam lietuvių vyskupui Paulini Baltakiui, OFM, prel. Pranui Bulovui iš Maspetho ir eilei New Yorko bei New Jersey lietuvių kunigų.

Lietuviškam giedojimui vadovaus New Yorko apylinkės lietuvių parapijų — Apreiškimo, Šv. Jurgio, Viešpaties Atsimainymo ir Patersono Šv. Kazimiero choristų jungtinis choras, vadovaujant muz. Viktorui Ralini.

Skaitymus atliks jauniosios kartos žmonės — Arūnas Čiu-

SOVIETAI NEJLEIDO POPIEŽIAUS Į LIETUVĄ

Popiežius Jonas Paulius II sekmadienio vakarą, rugpjūčio 26, Romos laiku aukojo mišias lietuvių kalba ir pasakė lietuviškai pamokslą. Mišios per Vatikano radiją iš popiežiaus koplyčios Castelgandolfo rūmuose buvo tiesiai transliuojamos į Lietuvą.

Popiežius tuo išreiškė norą jungtis su iškilmėm Vilniuje, ten uždarant šv. Kazimiero metus. Kaip pasaulio spaudoj plačiai paskleista, nei popiežiui, nei jo skirtam atstovui kardinolui Casaroli sovietai nedavė leidimo šia proga apsilankyti Lietuvoje, nors popiežius Lietuvos episkopato buvo pakviestas.

Mišiom, kurios su pamokslu užtruko valandą, tarnavo lietuviui prel. Audrys Bačkis, Šv. Sos-tose paskretorius užsienio reikalams, ir prel. Kazimieras Dobro-

volskis. Mišiose dalyvavo apie 50 lietuvių.

Pamokslė Šv. Tėvas drąsino lietuvius ir apgailestavo, kad negavę sovietų sutikimo dalyvauti iškilmėse Vilniuje. Sekmadienio, rugpjūčio 26, vidurdienį, pravedant tūkstantinei maldininkų miniai "Viešpaties angelas" maldą, popiežius, tardamas įprastinį žodį itališkai, beik visą kalbą paskyrė Lietuvai.

Siuos įvykius plačiai aprašė Italijos laikraščiai. Būta atgarsių ir New York Times bei per JAV radiją.

Rugpjūčio 23, pereitą ketvirtadienį, popiežius pasiuntė telegramą vysk. Liudui Poviloniui, Lietuvos episkopato pirmininkui, apgailestaudamas, kad jam nebuvo leista atvykti į šv. Kazimiero metų iškilmes Vilniuje.

LIC

STIPRUS JAV PREZIDENTO R. REAGANO PASISAKYMAS

Prezidentas Reagan, kalbėdamas Amerikos lenkų delegacijai Varšuvos sukilimo 40 m. sukaktuvių proga, pareiškė, kad JAV negali pasyviai priimti Rytų Europos žmonių pastovaus pavergimo ir todėl atmeta tokią 1945 m. Jaltos susitarimų interpretaciją, kuri įtaigotų Amerikos pritarimą Europos padalinimui į įtakos sferas. Kaip dabar yra žinoma, Jaltos trys didieji — Roosevelt, Churchill ir Stalin — susitarė Vokietiją padalinti į okupacines zonas, sudarė Lenkijos provizorinę vyriausybę iš Londono įsikūrusios Lenkijos egzilinės ir Sov. S-gos sudarytos Liublino vyriausybės atstovų ir susitarė dėl laisvų rinkimų iš nacių okupacijos išlaisvintose Rytų Europos valstybėse.

Ta pačia proga prezidentas paskelbė rugpjūčio mėnesį lenkų — amerikiečių paveldėjimo mėnesiu ir apdovanojo Legion of Merit medaliais Varšuvos sukilimo ir partizanų vadus: gen. Stefan Rowecki, gen. Bor-Komorowski ir gen. Leopold Okulicki.

Toliau prezidentas pareiškė,

kad Amerikoje yra ir tokių, kurie norėtų užmerkti akis prieš sovietų nusikaltimus, kad tuo būdu galėtų užmezgti Vakarų ir Rytų dialogą. "Bet tie, kurie smerkia laisvės ir demokratijos rėmimą, nėra taikos, žmogaus laisvės ar vaisingo dialogo draugai", — pareiškė prezidentas.

Amerika žiūrint į Jaltos susitarimus kaip į trijų didžiųjų įsipareigojimą atstatyti pilną nepriklausomybę ir leisti laisvus ir demokratinius rinkimus visose po antrojo didžiojo karo iš nacių okupacijos išlaisvintose Rytų Europos valstybėse.

Primindamas 1975 m. Helsinkio susitarimus, prezidentas pabrėžė, kad nėra priežasties atleisti sovietus nuo jų įsipareigojimo gerbti valstybių nepriklausomybę ir žmogaus teises.

Į siuos prezidento Reagan pareiškimus tuoj pat pikta atsiliepė sovietų žinių agentūra Tass, pabrėždama, kad "niekas, net ir Baltieji Rūmai neturi teisės abejoti Jaltos konferencijos sprendimais ar Helsinkio susitarimais, patvirtiniais Rytų Europos sienas."

BAISŪS SUNAIKINIMAI AFGANISTANE

Svedijoj veikiančio privataus Afganistano komiteto direktorius Anders Fanger, grįžęs iš 3 mėn. kelionės su partizanais Afganistane, spaudos atstovam Pakistane pareiškė, kad aukštutinėj Panjšir slėnio daly, kuri buvo žinoma savo žemdirbių ūkiais ir kur partizanai rasdavo prieglaudą, sovietų kariuomenė kaimus yra pavertusi griuvėsiais. Per 5 okupacijos metus čia sovietai įvykdė 7 didelio masto puolimus. Iš dešimčių tūkstančių čia kadais gyvenusių žmonių visi yra iš čia pabėgę ar žuvę, ir keliaujant galima sutikti tik retą gyvulį. Sovietų kariai čia elgėsi kaip tikri vandalai. Eidami per tuščius namus, jie viską pakelėję daužė, laužė ir naikino ir nepalikė sveikų net vaikų žaislų. Kaimų mečetės buvo paverstos išvietėm, o Korano knygų lapai

buvo naudojami kaip tualetinis popierius.

Sovietai tokiais savo veiksmais nori įbauginti gyventojus, kad jų vienintėlis kelias yra su sovietais, nes kitaip viskas bus sunaikinta.

Pagal jo pasakojimus kai kuriose Afganistano vietose sovietų kariuomenė ir partizanai toleruoja vieni antrus tol, kol pasigirsta pirmas šūvis.

PAGERBTAS J.B. LAUČKA

Juoaz B. Laučką popiežius Jonas Paulius II pakėlė į popiežiaus Šv. Silvestro ordino riterius už jo nuopelnus katalikių Bažnyčiai ir ilgų metų lietuvišką katalikišką veiklą. Pakėlimo dokumentą įteikė rugpjūčio 23 Washingtono arkivyskupas James A. Hickey.

Garsioji Kinijos siena kultūrinės revoliucijos metu, kada buvo siekiama atsikratyti praeities paveldėjimo, fanatikų buvo pradėta ardyti prie Pekingo ir prie Miyung. Čia gyventojai sienos plytas išsinešioje namam ir tvartam statyti. Vietinės įstaiigos paragina gyventojus plytas už atlyginimą grąžinti, o Pekingo laikraščiai paskelbė tam reikalui specialią rinkliavą.

Popiežius Jonas Paulius II kitais metais numato aplankyti 3 Pietų Amerikos valstybes, jų tarpe ir Peru tas vietas, kur vyksta kovos su kairiaisiais partizanais.

Kinija nupirko iš V. Vokietijos branduolinės energijos įmonių veikimo stebėjimo įrenginius.

Etiopijoj kilusi sausra sudaro bado pavojų 7 milijonam gyventojų.

gd

IŠ PAVERTGOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Dail. Marijos Cvirkiene dailės darbų antroji asmeninė paroda surengta Lietuvos valstybiniame dailės muziejuje. (Pirmoji paroda buvo surengta 1864). M. Cvirkiene 1935 baigė Kauno meno mokyklą, kur mokėsi pas Petrą Kalpoką ir Adomą Galdiką. Šioje parodoje išstatyti 1937-1984 metais sukurti paveiksai.

— Vilniaus dailės parodų salese vyko grupinė šešių skulptorių (K. Jaroševaitės, S. Kuzmos, M. Navako, P. Mazūro, V. Urbonavičiaus ir V. Vildžiūno) mažosios plastikos ir piešinių paroda.

— Valstybinės konservatorijos aktorius meistriskumo katedros XXV laida — penkis merginos ir trylika vaikų — birželio 21-27 vaidino savo diplominius

spektaklius. Kurso vadovė — A. Savickaitė, specialybės pedagogai — F. Jakšys ir R. Vaidotas.

— Rygoje liepos 20 atidaryta trijų Pabaltijo respublikų jaunųjų dailininkų taikomosios dekoratyvinės dailės paroda. Lietuvių parodoje atstovavo 29 autoriai. Kiekvienas jų turėjo teise pateikti po 3 kūrinius. Lietuvos ekspozicijos pagrindą sudarė darbai iš jaunųjų parodos, veikusios gegužės mėnesį Vilniuje. Ryškiausia keramikos kolekcija. Latvijos kultūros ministerija ir Dailininkų sąjunga skyrė po 3 pagrindines premijas kiekvienai taikomosios dekoratyvinės dailės sričiai, taip pat 15 medalių ir 15 diplomų.

Vertinimo komisiją sudarė visų trijų respublikų atstovai. Kultūros ministerijos premija apdovanota odos specialybės dailininkė D. Šaulauskaitė, o Dailininkų sąjungos premija — keramikė J. Laurušaitė. Medaliais įvertinta G. Pinkutis, R. Jakimavičius, D. Raudonienė ir G. Raudonis, K. Urbonavičiaus keramika, A. A. Šapkaus papuosalai. Diplomai įteikti L. Kreivaitienei, B. Stulgaitei, A. Gurevičiui, S. Kreivaičiui, S. Lukši.

Savaitės įvykiai

Sudano vyriausybė paragino jo pietinėje dalyje veikiančius partizanų pradėti pasitarimus.

Lenkijos vyriausybė išpėjo pagal amnestiją iš kalėjimo paleistą Solidarumo unijos veikėją Jan Rulewskį, kad jis galėtų būti vėl areštuotas už savo kalbose pareiktą raginimą priešintis vyriausybės potvarkiam.

Sov. S-gos spauda pasmerkė JAV respublikų partijos platformą, kuri galinti izoliuoti Ameriką ir kuri nieko nesakanti apie santykių su Sov. S-ga pagerinimą.

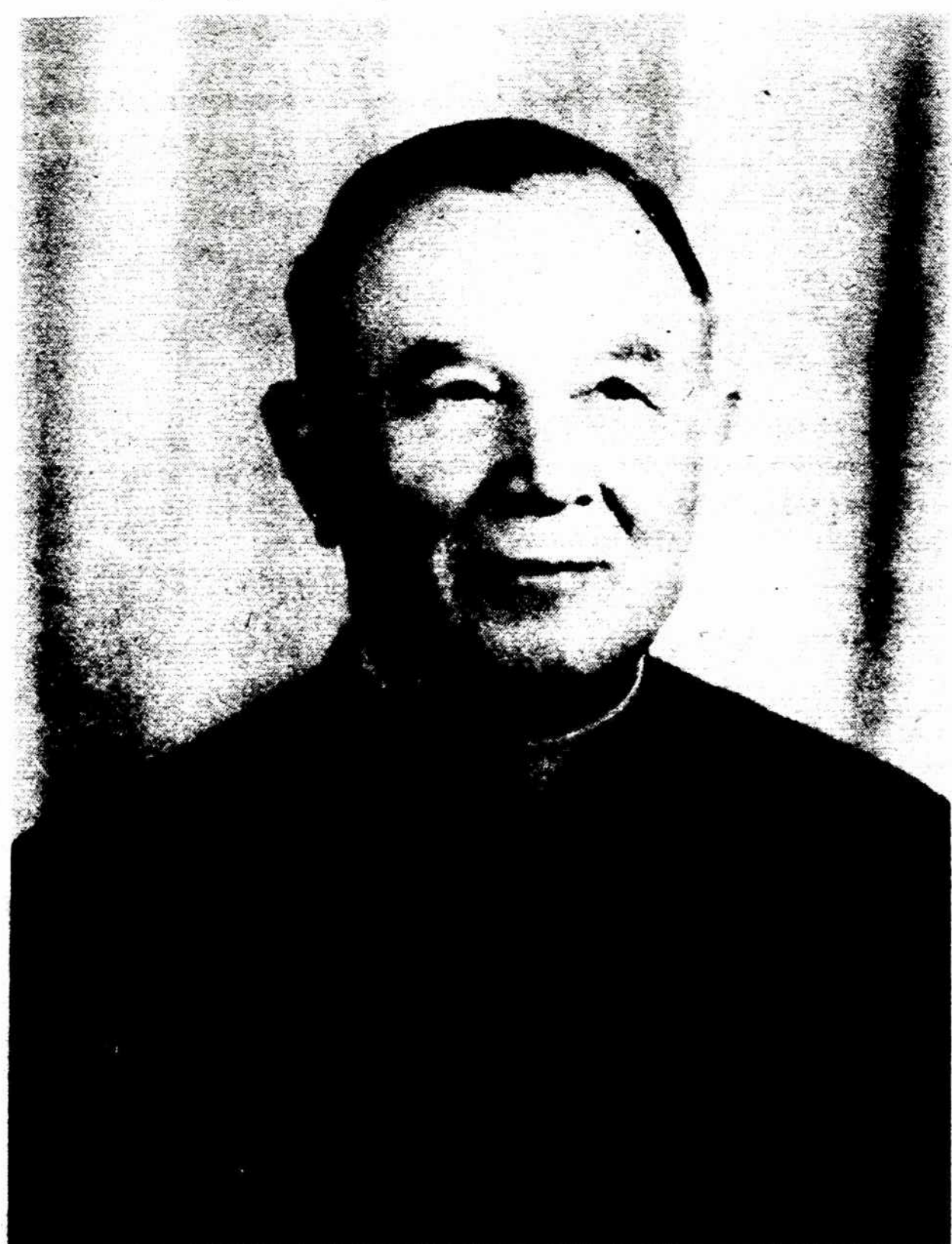
Brolių Rockefeller fondas paskyrė 500 mil. dol. Columbia ir Harvard universitetų organizuojamam pasikeitimo programom su Kinija paremti.

Nikaragvos vyriausybė dalyvauja R. katalikų kunigai yra sutikę pasitraukti iš vyriausybės įvykdžius parlamento rinkimus. Vatikanas juos jau antrą kartą paragino tai padaryti.

Sov. S-gos kariai Afganistane malūnsparniais nusileido prie kaimo netoli pasienio su Pakistanu, surinko 29 to kaimo vyrus, moteris ir vaikus ir juos likvidavo už tai, kad prie to kaimo partizanai buvo užpuolę sovietų dalinį.

Žymus Brazilijos "išlaisvinimo" teologijos skelbėjas Leonardo Boff buvo iškvietas į Vatikaną tikėjimo doktrinos kongregacijai pasiaiškinti dėl jo knygoje "Bažnyčia: charizma ir jėga" skelbiamų minčių.

Lenkijos buv. Solidarumo unijos veikėjas Karol Modzelewski kritikavo vyriausybės paskelbtą amnestiją už tai, kad ji netaikoma dviem unijos pagrindžio veikėjams ir 7 angliakasim, išsprogdinusiems policijos būstinę.

Prel. Ladui Tulabai, P.A., popiežiškos Šv. Kazimiero kolegijos rektorius, Romoje, rugsėjo 16 sukanka kunigystės 50 metų jubiliejus. Iškilmingas sukaktuvinių pagerbimas įvyks rugsėjo 23 Romoje. Sveikiname Sukaktuvinką!

— Nidoje, Neringos istorijos muziejuje, birželio 22 vyko paskutiniai vargonų derinimo ir reguliavimo darbai. Improvizuotame atidarymo koncerte programą atliko B. Vasiliauskas, V. Prekerytė ir G. Kviklys. Buvo atlikti Bacho, Haendelio, Haydno, Naujalo ir Vidoro kūriniai. Tai Vilniaus vargonų restauravimo dirbtuvės septintasis objektas — pirmieji koncertiniai vargonai, pagaminti Lietuvoje.

Muzikologas R. Gučas parinko Klaipėdos kraštu būdingą istorinių vargonų tipą. Architektas J. Zibolis tiems eskizams suteikė precizišką formą. Vargonus intonavo B. Vasiliauskas. Jam talkino K. Sleinius.

— Vilniaus M. K. Čiurlionio kvartetas sėkmingai pasirodė ne tik Lietuvoje, bet gastroliuoja ir užsienyje. Yra koncertavę įvairiose Sovietų Sąjungos respublikose, o taip pat Italijoje, Rytų Vokietijoje, Austrijoje, Suomijoje, Čekoslovakijoje. Paskutiniu laiku gero įvertinimo sulaukė Vengrijoje. Šia proga koncerto programą sudarė Mozarto, Ravelio ir Sostakovičiaus kūriniai.

— Marijai Urmilevičienei, Vilniaus "Lėlės" teatro aktorei, už nuopelnus lietuvių teatro menai ir aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime, rugpjūčio 3 suteiktas nusipelnusios aktorės garbės vardas.

— Antanui Gudaičiui, valstybinio dailės instituto profesorius

ir liaudies dailininkui, aštuoniasdešimtųjų gimimo metinių proga už nuopelnus lietuvių vaizduojamajam menui ir aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime suteiktas Aukščiausios Tarybos Prezidiumo garbės raštas.

— Maskvoje veikė sąjunginė fotografijos paroda "Fotoobjektivas ir gyvenimas". Parodą apilankė daugiau kaip 200,000 maskviečių ir sostinės svečių. Centrinuose parodų rūmuose buvo eksponuota 2000 darbų, bandančių aprėpti visą fotografijos raidą. Okupuotai Lietuvai šioje parodoje atstovavo: R. Rakauskas su serija "Žydejimas", A. Macijauskas su serija "Veterinarijos klinikoje", V. Strauskas su serija iš abiturijos metų "Paskutinis skambutis", A. Sutkus su nuotraukomis iš Bulgarijos, J. Kalvelis su nuotraukomis iš Neringos kopų, V. Koreskovas rodė darbus iš šalies statybų, Z. Kazėnas — iš kelionės po Palestiną, R. Augūnas — po Pietryčių Azijos šalis. Retrospektyviniu rinkiniu pristatyta V. Luckaus kūryba: jo darbai iš serijų "Pantomima", "Požiūris į senąją fotografiją", "Giminius", fotografijos iš kelionių po Baškiriją, Armėniją ir reklaminės didelio formato skaidrės.

— Okupuotos Lietuvos skulptoriai dalyvavo Rygoje įvykusioje tradicinėje skulptūros kvadrantenalėje. Greta Pabaltijo kraštų dailininkų savo kūrinius ekspozitavo svečiai iš Maskvos ir Turkmėnijos. Lietuvių kūrėjų skulptūrų kolekcija buvo įvairi meniniais braižais. Buvo atstovaujamos visos skulptorių kartos. Greta vyresniųjų J. Kedainio, K. Bogdano buvo eksponuojami jaunųjų V. Naručio, N. Nasvyčio, V. Urbanavičiaus L. Striogos, V. Šerio kūriniai. Iš lietuvių kūrėjų dar dalyvavo L. Vybickas, J. Genevičius, M. Navakas, A. Smilingis. Kvadrantenalės diplomais už skulptūras "Eglė — žalčių karalienė" (bronzos) ir M. K. Čiurlionio bei J. Avyžiaus portretus (medis) įvertinti D. Matulaitė ir A. Ambraziūnas. Savaitrašio "Literatura un maksla", Stučkos miesto, "Uzvaro" žuvininkystės ūkio premijos įteiktos K. Jaroševaitėi, K. Stepanovui ir A. Smilingiui.

— Žurnalistui Ignui Muldairiui rugpjūčio 13 sukako 50 metų amžiaus.

— Vytautui Paltanavičiui, okupuotos Lietuvos nusipelnusiam meno veikėjui, rugpjūčio 16 sukako 60 metų amžiaus.

S.L.K.

SKUODIS KVIEČIAMAS PROFESORIAUTI VAKARUOSE

Humanitarinių mokslų institutas Brooklyno kolegijoj pakvietė prof. Vytautą Skuodį dėstyti ateinančiais mokslo metais New Yorke. Brooklyno kolegija yra New Yorko miesto universiteto padalinys.

Prie šios iniciatyvos prisidėjo Lietuvių Informacijos Centras, kuris, kolegijos profesoriai prasant, suteikė geologo Skuodžio biografinius duomenis.

Prof. Robertas Viscusi, humanitarinių mokslų instituto direktorius Brooklyno kolegijoj, naudodamasis šiomis žiniomis, parašė du laiškus: vieną Skuodžiui, o kitą TSRS Mokslo Akademijos Žemės mokslų direktoriui akademikui A.P. Vinogradovui. Laiškus žadėjo perduoti į Maskvą vykstant mokslininkas, kuris ten dalyvavo geologų konferencijoj.

Šiuose laiškuose Viscusi išdėstė, kad jo vadovaujamas institutas ruošia paskaitų ciklą apie mokslą ir aplinkos apsaugą. Institutas sutinka padengti prof. Skuodžio kelionės ir apsigyvenimo išlaidas bei pridėti tūkstančio dolerių honorarą.

Laiške Vinogradovui Viscusi prašo jo, kaip aukšto rango mokslininko, pritarti šiai iniciatyvai, nes paskaitų ciklo tema yra

svarbi visam pasauliui.

Chicagoj gimęs Vytautas Skuodis buvo nuteistas 1980 septyneriems metams griežto režimo lagerio ir penkeriems metams tremties už antisovietinę agitaciją ir propagandą. Jis buvo atleistas iš docento pareigų Vilniaus universitete už "amoralų elgesį", nes kratos metu pas jį bute buvo rasta jo parašyta mokslinė studija — "Dvasinis genocidas Lietuvoje". Skuodis taip pat priklausė prie Lietuvos Helsinko grupės bei Tikinčiųjų Teisėm Ginti Katalikų Komiteto.

Skuodis atlieka bausmę: USSR, 431200 Barashevo, Mordovskaya ASSR, Tengushevsky raion, Uchr. ZhKh 385/3-5. Jo žmona Irena su dukromis Giedre ir Daiva gyvena Vilniuje, Vandentiekio g-vėje 44-4.

LAUREATAS JURGIS GLIAUDA VĒL LAIMĖJIMO PREMIJĄ

Aloyzo Barono novelės konkurso premija šiais metais paskirta laureatui rašytojui Jurgiui Gliaudai. Premijuotos novelės pavadinimas "Labirinte".

Šį novelės konkursą veda Lietuvių Rašytojų draugija. Šių metų vertinimo komisija buvo sudaryta Bostone: dr. Mirga Girniuvienė, Stasys Santvaras ir Antanas Gustaitis. Premija novelei "Labirinte" paskirta visais balsais.

Šios 500 dol. premijos mecenatas šiemet yra dr. Zigmas

Brinkis. Retu supuolimu mecenatas ir konkurso laimėtojas abu gyvena Los Angeles mieste.

Tai jau šeštoji Jurgio Gliaudos novelės konkursų premija. Jo anksčiau premijuotų novelių pavadinimai: Lošėjų ratelis, Šalia milžinų, Žaidre, Garbės vartai ir Kamerinė muzika.

Jurgis Gliauda yra parašęs ir daugelį romanų, kurių kai kurie irgi buvo premijuoti. Netrukus Darbininkas išleis jo romaną "Kovo ketvirtoji" — apie šv. Kazimierą.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

drąsus ir argumentuotas žmogaus elgesys? Nejaugi žmogus nesugeba įveikti savo ribotumo? Žmogus vis dažniau ir dažniau tampa funkcionieriumi, pamiršdamas tokius dalykus kaip pareiga, pasišventimas kitiems, kova su prievarta ir neteisybe. Jis stengiasi nepastebėti mūsų gyvenimo dramų, nusigręžti nuo problemų. Jį labiau traukia kasdienio gyvenimo banalumas, nekonkreči, nuasmeninta, nekūrybiška veikla. Kas tai — valios stoka, nežinojimas, nesugebėjimas atsikirti tiesos nuo melo, nemokėjimas pažinti savęs tarp kitų?

kad visi baisiausiai tariamai svarbūs dalykai, dėl kurių visais laikais sielojasi ir kovoja gyvieji, nublanksta amžinybės akivaizdoje, o lieka tik nuolatinė kartų kaita, primenanti vandenyno monotoniją, amžinąjį ciklišumą.

Ar tai duoda mums teisę nuvertinti žmogaus gyvenimą? Jokiū būdu ne! Nes žmogaus vertė neišmatuojama. Ir mes amaiptol negalime būti abejingi savo tėvynei, nei žmonijos likimui. Todėl ir išyla klausimas: kas gi mūsų laukia? Kaip reikia gyventi šioje alternatyvinėje situacijoje? Kur ieškoti esminių vertybių?

"Vis dažniau susimąstau: kokių daugiau pasaulyje žmonių, — neišprusėlių ar funkcionierių, — ir kaip giliai absurdiškumo šaknys tūno žmonėse? Kokios yra potencialios žmogaus galimybės tapti pačiu savimi? Kur dingo

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito pataipose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJ, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir angliskų knygų apie Lietuvą, plokštelių, sveikinimo kortelių, gintaro, baltinukų, medaus, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopycijos parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

QUEENS COLLISION CENTER, INC. Expert auto body works-painting-welding, etc. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418. Towing phone HI 1-6666. After 6 PM — 843-6677.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius. Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopycijos. oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUSIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Istaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namu telef. 847-4477). Istaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriusio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTURINE RADIO PROGRAMA "AUSRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753-7232.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmd., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSDU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI. PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ISTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSU VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius, Vėdėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS JOKIO EKSTRA MOKĖSČIO ŪZ PATARNAVIMA PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360
Second class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m. 1951 m. sujungė AMERIKA LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS. Priešnumėria metams \$15.00. Straipsniai ir korespondencijos redakcija laisvo nuostata. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCIJOS KOMISIJA

Ką atneša rugsėjis?

Baigiasi vasaros atostogos. Vėl su nauja energija sėsime prie darbų. Čia ir norime paliesti kelis mum svarbius reikalus.

Lietuviškos mokyklos. Su rugsėjo pradžia prasideda darbas ir lietuviškose mokyklose. Sveikiname visas lietuviškas mokyklas — mokytojus ir mokinius ir tėvelius, kurie taip atsidėję veža vaikus į lietuviškas mokyklas. Dirbkite ir nepavarkite!

Pastebėta, kad mažėja mokinių skaičius. Tad prašome visus leisti savo vaikučius į lituanistines mokyklas. Nepagalvokite laiko ir lėšų, nes tik lietuviškoje mokykloje susiras lietuvių draugus, jausis lietuviškas jaunimo organizacijas.

Duokime vaikams kuo daugiau lietuviško mokslo. New Yorke veikia 10 metų mokykla, bet yra vaikų, kurie jau po 8 metų išsina iš mokyklos. Paraginkite, kad jie lankytų visą dešimtį skyrių. Tie dveji metai tikrai daug duos jaunimui ir labiau jį lietuviškoje dvasioje subrandins.

Mokykla yra visų rūpestis, ne vien tų tėvų, kurie leidžia savo vaikus. Tad padėkime ją išlaikyti savo auka. Tegu paremia ir įvairūs Lietuvių Bendruomenės daliniai.

Mokyklos rengia savo Kalėdų eglutes ir kitus renginius. Tad ir juos gausiai lankykime, nes tuo būdu paremsime pačią mokyklą.

Tautos šventė. Rugsėjo 8 nuo seno švenčiame kaip tautos šventę. Tai buvo Vytauto Didžiojo karūnacijos diena.

Dabar prisimename ne tik Vytautą Didįjį, bet ir visą senąją Lietuvą. Ten buvo daug žygių atlikta, daug nuveikta. Visa tai veikia mus dabar, stiprina mūsų patriotizmą.

Tad nenustumkime šios šventės į šalį. Suraskime rugsėjo sekmdienį ar šeštadienį, kad galėtume prisiminti ir Vytautą ir ki-

tus Lietuvos kunigaikščius, senuosius kultūrininkus.

Šilinė. Rugsėjo 8 švenčiame ir Marijos gimimo šventę. Tą dieną yra ir Šiluvos didieji atleidimai. Lietuvoje žmonės keliaus ir patirs visokias pavojus, nes bedieviška valdžia persekioja besimeldžiančius. Bus sargybos išstatytos prie kelių, gaudys jaunimą, kad tik nekeliuotų į Šiluvą.

Mes negalime nukeliauti į Šiluvą, bet šią šventę galime prisiminti savo parapijose, savo draugijose. Ir vieni patys galime susikaupti ir pasimelsti už persekiojamą brolius, už persekiojamą tautą. Tokia malda ir mus pačius atgaivins ir sustiprins.

Šokių ansambliai. Praėjo tautinių šokių šventė, kuri buvo sutelkusi daug jaunimo. Po šventės visada žmonės išsibarstė ir aptingsta.

Kviečiame dabar visas grupes ir visus ansamblius tuoj pradėti darbą. Telkite naujas pajėgas ir vėl dirbkite, dirbkite. Tautiniai šokiai palaiko ir mūsų tautingą gyvybę, labai tinka reprezentacijai kitų tautų tarpe.

Visi lietuviškos veiklos planuotojai iš anksto įtraukite į savo programas jaunimo pasirodymus. Tada jie uoliau lankys repeticijas ir daugiau išmoks.

Lietuviškoji veikla. Tegu atgyja visa lietuviška veikla. Praėjo vasaros atostogos. Tai su nauja energija stokime į lietuvišką organizacijų veiklą. Darykime susirinkimus, skaitykime paskaitas, renkime įvairius renginius. Padėkime tiems, kurie atsidėję dirba lietuvišką darbą. Nepalikime jų vienu. Tad lankykime ir susirinkimus ir įvairius renginius. Stenkimės savo veiklą pagyvinti įvairiais būdais.

Dirbkite ir trūskime Lietuvos labui!

Los Angeles baltų jaunimo tautinių šokių grupių byla su Los Angeles olimpinio komiteto susilaukė gero media dėmesio. Liepos 17, dieną prieš teismą, į Baltų Laisvės Lygos sukvietą spaudos konferenciją atsilankė visų didžiųjų Los Angeles laikraščių ir tarptautinių žinių agentūrų korespondentai. Gausiai dalyvavo kitą dieną ir teismo salėje. Apie šią bylą rašė visi penki didieji Los Angeles metropolijos dienraščiai: Los Angeles Times, Los Angeles Herald Examiner, The Register, Daily News ir Evening Outlook. Liepos 20 The Herald Examiner ir The Register parašė tuo klausimu vedamusius. Liepos 18 apie bylą pranešė ir USA Today. Olimpijiniam žaidimams einant į pabaigą, rugpjūčio 8, ilgesnį pranešimą tuo klausimu ("Baltic Dancers — Denial for Soviet's Sake") paskelbė sindikatinė savitraščių grupė — Parkside Journal, Hollywood Independent, Los Feliz Hills News, Westlake Post, Northwest Leader ir Griffith Park News.

Nors pirmoje instancijoje byla ir nebuvo laimėta, tačiau daug pasitarnauta Baltijos valstybių reklamai. Daug kartų buvo minima sovietų įvykdyta Baltijos valstybių okupacija ir priekaištauta olimpiniam komitetui dėl nuolaidžiavimų Sovietų Sąjungai. Antras savo didumu dienraštis, Herald Examiner, savo vedamajame rašė, jog "ironiškai atrodo, kad tą pačią savaitę, kai prezidentas Reagan prisiminė

JAUNIMO BYLA SU OLIMPINIŲ KOMITETU

komunistų vergijoje patekusių žmonių vargus", olimpinis komitetas iš tų kraštų kilusiam jaunimui uždraudė dalyvauti olimpiniam parade. Olimpijinio komiteto argumentus dienraštis vadina "legalistiniu pasiteisinimu". "Jei tai būtų mūsų sprendimas", rašo dienraštis, "mes sveikintume Amerikos baltų dalyvavimą".

Baltų jaunimo grupių byla teisme finansavo Baltų Laisvės Lyga ir ją teisme vedė Lygos advokatas Jaak Treiman. Neoficialiai olimpinis komitetas teisinosi, kad baltų dalyvavimas būtų "per daug politinis pasireiškimas", o teisme jų advokatas pareiškė, kad buvę pasiūlyta baltams "žygiuoti po rusų vėliava". Tačiau olimpiados atidarymo parade tautinių grupių jaunimas žygiavo be jokių vėliavų, ir tai parodo, kad Los Angeles olimpinis komitetas pasidavė rusų spaudimui baltams iš viso neleist dalyvauti parade.

Tuo tarpu Baltų Laisvės Lyga ruošiasi bylą teisti Californijos valstybiname teisme, nes, teisininkų nuomone, draudimas buvęs aiškus diskriminacijos veiksmas, specialiai nukreiptas prieš baltų kilmės amerikiečius. Taip pat Baltų Laisvės Lyga renka medžiagą ir daro pasirodymus dviejų krypčių akcijai:

1. Naudojant tuos pačius, tik daug stipresnius, argumentus,

dėl kurių neleidžiama Pietų Afrikai dalyvauti olimpinuose žaidimuose, reikalaujanti, kad iš tarptautinių olimpiadų būtų pašalinta Sovietų Sąjunga. Pietų Afrikoje vykdoma rasinė diskriminacija, o Sovietų Sąjungoje — tautinė ir religinė. Be to, Sovietų Sąjungos įvykdyti ir vykdomi tarptautiniai nusikaltimai nesiderina su olimpiniais tautų draugystės idealais.

2. Užklausti visus Tarptautinio olimpinio komiteto (IOC) narius, kodėl iš to komiteto buvo pašalintas latvis Janis Dikmanis, kuris buvo išrinktas amžinuoju komiteto nariu, ir tyrinėti galimybes atgauti teises Lietuvai, Latvijai ir Estijai vėl dalyvauti olimpinuose žaidimuose.

23-oji olimpiada Los Angeles, Kremliaus pykčiui, praėjo be žydinių, pagrobimų, sukčiavimų, netgi be smogo ir didelių karščių.

Amerikos lietuvių spaudoje labiausiai prosovietinę liniją olimpiados klausimu Vienybės editoriale užėmė Edvardas Šulaitis.

Prisiminęs Carterio paskelbtą Maskvoje 1980 m. vykusios olimpiados boikotą, Šulaitis teigia kad "Amerikos ir kitų kraštų sportininkams buvo padarytas didelis 'meškos patarnavimas'. Šimtams sportininkų buvo atimta galimybė varžytis žaidimuose..." Kai šiais metais Kremlius

paskelbė boikotą, anot Šulaičio, vėl nukentėjo Amerika: "visų pirma yra nukriaudžiami Amerikos bei kitų valstybių sportininkai, kurie neturės galimybės varžytis su geriausiais pasaulyje... Taip pat nukentės ir olimpiados rengėjai finansine prasme, nes publikos dėmesys žaidimams žymiai sumažės". Ir t.t. ir t.t.

Atrodytų, kad Šulaitis yra toks didelis šio krašto patriotas, kad vis gailisi Amerikos sportininkų: jie vis nukentėję, nežiūrint, kas žaidimus boikotuoja — Kremlius ar Washingtonas. Bet taip iš tikro nėra. Jis pritaria visiems kremlininkų priekaištams: nesilaikymas olimpinio statuto, negarantavimas sovietų sportininkams saugumo, Los Angeles smogas, prostitutės, valkatos ir "mažeikininkai", gąsdinę galin-gajį Kremlį.

Labiausiai Šulaičiui širdį skauda dėl "mažeikininkų". Nors jis jiems ir nepripažįsta jokios reikšmės, tačiau jų reikalui skiria pusę savo ilgo straipsnio. Jis visur teisinga Kremlį ir teisia "mažeikininkus", nors jų buvę "tikrai vaikiški tikslai". Anot Šulaičio: "Kaip Drauge m. dr. skelbė, tos 'mažeikininkų' grupės tikslas buvo reklamos siekimas, ir nieko draugiau". Bet, užmiršęs šį savo teigimą, toliau jau rašo, kad patys "mažeikininkai" prisipažįsta, kad "jie bet kokia kaina nori tik savai grupei reklamos". Ir taip neaišku, ar m.dr. Drauge tai skelbė, ar patys "mažeikininkai" prisipažino, ar Šulaitis visa tai, besitaikydamas Kremliaus linijai, išgalvojo.

Sportinius aimanavimus Šulaitis baigia tokia politine išvada: "Kai kurie (mažeikininkai) dar drįsta meluoti, kad — 'Lietuvai laisvės'. Jeigu jie jau taip 'laisvina Lietuvą' — tai, Dieve apsaugok!"

Lietuvių visuomenei gal nebūna sunku apsispręsti: ar šulaitinėje Vienybėje su Lietuvos okupantu, ar "mažeikininkų" vienybėje su laisva Lietuva.

Gi tuo tarpu Californijos valstybinis teismas įsakė Los Angeles olimpiniam komitetui perduoti Baltų Laisvės Lygos advokatui Jaak Treiman visą baltų jaunimo grupes liečiančią medžiagą: posėdžių protokolus, nutarimus, susirašinėjimus. Bus tokių, kuriems tai nepatiks, tačiau bylą dėl įvykdytos baltų jaunimo grupių diskriminacijos vedama toliau. Baltų Laisvės Lyga iš visuomenės, kuri nepritaria šulaitinei politikai, laukia moralinės ir medžiaginės paramos. Pastabas, komentarus ir aukas siųsti šiuo adresu: Baltų Laisvės Lyga, P.O. Box 29657, Los Angeles, CA 90029.

D. Mažeikininkė

"LINKIU SURINKTI MAŽIAUSIAI 100,000 DOLERIŲ"

Kun. Simonas Morkūnas, mažos, istorinės Sioux City, Iowa, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas, Kunigų Vienybei atsiuntė šitokio turinio laiška:

"Siunčiu 1,000 dolerių dovaną Jo Ekselencijai Pauliui Baltakiui, vyskupui lietuviams išsivijoje, konsekracijos praga 1984 rugsėjo 14 d. 500 dol. yra mano asmeniškai dovana ir parapiečių 500 dol. Linkiu surinkti mažiausiai 100,000 dolerių iš kunigų ir pasauliečių."

Naujasis vyskupas, pirmasis paskirtas visai lietuvių išsivijai, nieko sau neprašo. Tačiau jam teks atstovauti lietuvių reikalui JAV episkopate. Neįsivengiamai susidarys kelionių bei administracinių išlaidų. O tam nėra jokio fondo, jokių santaupų.

Be abejo, mes didžiūojamės gavę savo vyskupą. Tačiau didžiūotis nepakanka: tenka ir įsipareigoti. Prieš mėnesį Kunigų Vienybė išsuntinėjo visiem lietuviams klebonam išsivijoje specialiai pažymėtus vokus, kad parapiečiam būtų sudaryta galimybė vyskupui įteikti savo dovaną per parapiją arba tiesiogiai.

LIC

Latvių sportininkai dalyvavo 1932 Los Angeles vykusioje pasaulinėje olimpiadoje. Šioje istorinės reikšmės nuotraukoje matomi Amerikos latviai Beverly Hills viešbutyje susirinkę pagerbti savo atletų. Prie garbės stalo matyti nr. 1 — Janis Dimza, dešimtkovos (decaathlon) Europos čempionas, 1940 m. rusų areštuotas ir dingęs be ženklo; nr. 2 — Janis Dikmanis, ieties metimo čempionas, 1931 išrinktas amžinuoju Tarptautinio olimpinio komiteto nariu, o 1947, rusam reikalaujant, iš to komiteto pašalintas; Nr. 3 — Janis Dalins, 1932 olimpiados 50 km. ėjimo sidabro medalio laimėtojas. Lietuviai dalyvavo 1924 olimpiadoje Paryžiuje ir 1928 Amsterdame. Į Los Angeles lietuvių sporto komanda nebuvo pasiūsta.

PALAIMA

STEPAS ZOBARSKAS

4

— Noriu, kaip nenorėsiu, — skubiai atsakė Mikulis, ir sugriebęs nuo stalo keptuvę, ėjo paskui seserį į antrąjį aukštą. Blyški šviesa krito ant baltų sienų, bet Mikuliui atrodė jos kaip saulės patekėjimas virš Malaisių šilojaus. Iš vienos ir iš kitos pusės girdėjosi kūdikių riksmas, kažkur vaitoją ligonė, bet Mikulis lyg sapne žengė paskui moterį su baltu gaubtuvu, niekur nesidairydamas.

— Dėkui Dievui, kad taip lengvai ir laimingai viskas pasibaigė, — kalbėjo sesuo, cisdama priešais jį lengvučiais žingsniais. — Manėm, kad gali būti kokių komplikacijų. Moteris nebe pirmos jaunystės, o šitiek pagimdė... Na štai ir jos palata. Palaukit minutėlę, aš tuoj. Ar ligonė jau atsigavo? — paklausė ji, įkišusi galvą pro duris.

— Viskas tvarkoj, — atsakė

plonas balsas.

— Tai tėvas gali užteiti į vidų?

— Labai prašom.

Mikulis nurijo seilę, apsilaižė, perbraukė ranka per akis, lyg norėdamas nuvaikyti paskutinius miego likučius, paskui stipriai atsiduso ir ėjo į nedidelį kambarėlį, kurio kertėje stovėjo lova, baltais patalais paklota, o joje gulėjo kaip sniegas išblyškusi žmona. Mikulis pasilenkė prie jos ir sumikčiojo:

— Motin, tai aš čia. Ar tau jau geriau?

— Moteris pramerkė akis, nusišypsojo ir vėl užsimerkė.

Kažkas timpterėjo Mikulį už rankovės. Tai buvo jį atlydėjusi sesuo.

O dabar pažiūrėk ten, už lan-

gą už stiklinės sienos, kitame kambarėje, stovėjo dvi slaugės, ant rankų laikydamos po kūdikį, kurie žiopčiojo nelygiant ančiukai saulės atokaitoite.

— Ar matai? — klausė sesuo.

— Matau, — atsakė patyliu-kais Mikulis, žvilgčiodamas tai į vieną, tai į kitą vaiką. — Matau. Bet... kuris gi iš jų mano?

— Tai argi dar nedasiprotėjai, kad abu jūs? — Moteris su baltu gobtuvu dainuote uždainavo. — O matytum, tikras tėvo pavoks! Retai kada gimsta tokie sveiki ir gražūs kūdikiai. Tikri angelukai tos mergytės.

Mikulis vos susilaukė nepargriuvęs. Nubraukė rankove nuo kaktos šaltą prakaitą ir atsišliejo prie sienos.

— Nagi pasilenk ir pabučiuok savo žmonai ranką, — skatino sesuo su baltu gobtuvu. — ne kiekviena šeima jūsų amžinje susilaukia dvynekų, ir dar tokių gražių.

Dabar Mikulis pajuto šaltą, drėgną ranką, kuri nutvėrė jo pirštus ir drebdama spaudė. Jis nukreipė žvilgsnį į ligonės lovą. Mikulienė žiūrėjo jį dideliomis, išvargusiomis akimis, pilnomis kaltės, o blakstienai buvo pilni ašarų. Iš karto Mikulis no-

rėjo ištraukti ranką ir nusiukti nuo jos, bet žmona laikė ją taip stipriai, lyg skenduolis, saukdamas pagalbos.

— Tai ko dabar stovi kaip stuobrys? — subarė patyliu-kais sesuo su baltu gobtuvu, kaire ranka čiupinėdama kryželį. — Pasilenk, pabučiuok, pagirk, matai, kokia išsikankinus, vos gyva. Tai tau juokas pagimdyti dvynekus.

"Ponas Gaidelis. Į pirminkus poną Gaidelį... Ir taip visą gyvenimą" — pagalvojo Mikulis staiga, kietai suskandamas lūpas. Bet kai žmonos ranka nervingai krutėjo, jis vėl pažvelgė į ją. Dabar ji pusbalsiu pradėjo verkšlenti. Mikulis sumišo. Dar kartą pažvelgė į kūdikius, gulinius tenai už stiklinės sienos, ir staiga jam pasidarė gėda. Pasilenkė prie žmonos ir pabučiavo jos kaktą.

— Aš nekalta, — sukuždėjo Mikulienė.

— Nagi ką tu čia dabar niekus... — sumurmėjo Mikulis. Kas gi tave kaltina? Neverk, nusiramink, nusiramink. Išsėkis. Tau labai reikia poilsio. Kai sustiprėsi — važiuosime visi keturi namo. Pakeliui užsukim pas tavo brolių, reikės paprašyt, ar nepaskolinis lopšio, kol savo pasidirsini. Juk nesutūpys į vieną.

Paskui jis atsigręžė į moterį

su baltu gobtuvu ir šypsodamas paklausė:

— Ar aš negalėčiau jų pakiloti?

— Galėtumėt, tik labai atsargiai, — pasakė sesuo, pamosudoma slaugėms už sienos. Viena po kitos jos išnešė kūdikius, laikydamos atsargiai, kaip brangenybes. Pasidėjęs kepurę ir švarką, vienmarškinis Mikulis paėmė jas ant rankų. Lengvutės kaip plunksnelės, susiraukšlėję veideliai kaip senukų, bet ir dabar galėjai pastebėti kažką, kas priminė jo veido bruožus. Gal toji moteris su baltu gobtuvu ir nemelavo, sakydama, kad jos — tikras tėvo pavoks. Paskui slaugės vėl sugrįžo pas žmoną.

— Matytum, kokios riebiulės, — kalbėjo jis, staiga nei iš šio nei iš to pralinksmėjęs. Paskui pasilenkė prie ausies ir pakūždom pasakė:

— Koks gi man skirtumas — berniukai ar mergaitės, vistiek gi mano vaikai. Mergaitės dar geriau — jos švelnesnės, nes mardina pypkės ir tėvais senatvėje geriau rūpinas.

O patylėjęs pridūrė: — Tu tik pagalvok: niekas mūsų kaime dar nėra susilaukęs dvynekų, mes būsim pirmieji.

1954 m. Velykos, New Yorke

PUTNAM, CONN.

Dviejų seselių sukaktys

Marijos Nekalto Prasišėdimo vienuolyno seselė Michaelė šventė 50 metų, o seselė Bernadeta 25 metų vienuolinio gyvenimo sukaktis rugpjūčio 15. Vienuolyno koplyčioje 11 val. ryto mišioms vadovavo vysk. V. Brizgys, koncelebruojant kunigam: V. Balčiūnui, V. Cukurui, R. Krasauskui, J. Kidykui, K. Bonadies ir J. Ruokui. Pamokslė vysk. Brizgys priminė vienuolynų ir vienuolių reikalingumą, rūpinantis žmonių gerove, tiek materialine, tiek dvasine.

Po pamaldų dalyviai susirinko pabendrauti su jubiliejiniais ir bendriem pietum. Jubilias sveikinimo vysk. Brizgys, ses. vyresnioji Paulė ir dr. vet. A. Stankaitis. Prisiminti sukaktvininkų pasiekimai ir darbai.

Seselė Michaelė gimė Lietuvoje, netoli Marijampolės. Ji mokėsi vietos mokykloje ir Šiaulių gimnazijoje. 1932 įstojo į Marijampolėje esantį seselių vienuolyną. Vienuolynas jai leido baigti gailestingųjų seselių mokyklą Kaune. Po to ji rūpinosi ligoniniais Kauno klinikoje. 1944 pasitraukė į Vokietiją ir buvo ligoninių seselė Berlyno, Regensburgo ir Scheinfeldo ligoninėse. 1948 atvyko į Kanadą, bet registruotos gailestingų seserų diplomą įsigijo Chicagoje. Dirbo Toronto ir Montrealo ligoninėse, dabar gyvena Montrealyje.

Seselė Bernadeta gimė Kaune, kur ir mokėsi, lankydama ir muzikos mokyklą. Gimnaziją baigė Kemptene, Vokietijoje. 1948 tėvai ją ir šeimą atsivežė Kanadon. Įtemptai dirbdama, 1950 baigė muzikos konservatoriją Londone (Kanados). 1952-1957 studijavo muzikos pedagogiką Paryžiuje. Grįžusi po studijų Torontan, atidarė muzikos studiją. 1958 įstojo į seselių vienuolyną. Putname buvo seselių išlaikymo bendrabučio mergaičių mokytoja ir auklėtoja, o pastatius Matulaičio namus, buvo paskirta jų viršininke ir tas pareigas dar tebeina. Neuzmetė ji ir muzikos — yra sukūrusi muzi-

kos dalykelių, ypač sukomponavusi daug giesmių.

Marijos šventovė prie Matulaičio namų

Aikštelėje už Matulaičio namų jruosta ir rugpjūčio 15 pašventinta Marijos statula ant pakopinio pakilimo. Šventinimą atliko vysk. V. Brizgys, asistuojamas kun. R. Krasausko.

Iškili Marijos statula, pagaminta Italijoje iš balto stiklo pluošto (fiberglass), pastatyta ant pakopomis kylančio paaukštinto, kurio pakopos sutvirtintos lauko akmenų mūru.

Statulos įsigijimą ir šventovės paruošimą finansavo Ella Partons (Partauskaitė), buvusi ilgametė Amerikos karinių pajėgų gailestingoji seselė, dabar pensininkė, gyvenanti New Britan. Ji yra šio vienuolyno, savo parapijos, Alkos archyvo ir kitų lietuviškų institucijų ir darbų rėmėja. Statulai vietos paruošimą, kaskadų nukasimą, mūrijimo darbus padarė kun. R. Krasauskas, Matulaičio namų kapelionas.

Taip dabar ir Matulaičio namų gyventojai turės galimybės susikaupti po atviru dangumi Marijos šventovėje.

LB apylinkės metinis susirinkimas

Gegužės 13, motinų minėjimą baigus, vyko LB Putnamo apylinkės metinis susirinkimas. Susirinkimui pirmininkavo dr. J. Kriaučiūnas, sekretoriavo Danguolė Sadūnaitė.

Pranešimuose apžvelgta apylinkės metinė veikla. Valdyba turėjo tris posėdžius. Apylinkės suruošė motinų minėjimą, Vasario 16-osios minėjimą ir turėjo vieną susirinkimą. Narių netoli šimto, bet pusė jų globojami Matulaičio ir Villa Maria namuose, ketvirtadalis sudaro seselės, o kitą ketvirtadalis — pensininkai ir tik 7 dirbantieji. Lietuviškieji reikalai paremti nemažomis pinigų sumomis. Vasario 16-osios proga laisvinimo reikalas surinkta 1141 dol., o švietimo, kultūros, šalpos ir kitam reikalui dar daugiau kaip

Seselė Bernadeta (pirma iš k.), švenčianti 25 m. vienuolinio gyvenimo sukaktį ir seselė Michaelė (ketvirta iš k.), švenčianti 50 vienuolinio gyvenimo sukaktį. Tarp jų prie pietų stalo rugpjūčio 15 dr. A. Matukas ir vysk. V. Brizgys. Toliau provincijolė seselė Paulė. Nuotr. J. Kriaučiūno

PIONIERIAI NERINGOJ?

„Jūs visi esat pionieriai“, aiškino seselė Ignė atvykusiems į Neringos studentų vasaros stovyklą. Ji tai sakė nepravardžiuodama dalyvių komunistais, bet išskeldama juos kaip pirmuosius šios naujos stovyklos narius. Rugpjūčio 12, sekmadienį, lietuviškas jaunimas suvažiavo į šią „Eksperimentinę“ dviejų savaitių stovyklą. Susirinko apie 40 stovyklautojų, kurie turėjo progos ne vien tik pasilinksminti, bet ir ką nors naujo išmokti.

Kadangi stovyklautojai buvo subrendusio amžiaus, vietoj vadovų buvo patarėjai, kurie padėjo suruošti programą ir palaikyti tvarką. Stovyklautojai turėjo daugiau laisvės, bet tuo pačiu ir daugiau atsakomybės. Pvz., pirmą vakarą jie nerado jau visko sutvarkyto: patys turėjo suruošti susipažinimo vakarą, kurį smagiai praleido su žaidimais ir dainomis.

Nors ši stovykla nebuvo rengiama ideologinės organizacijos, tačiau ją formavo aiškūs tikslai: pabendrauti krikščioniškoji ir lietuviškoji dvajosei bei siekti vi-

suomeninio ir asmeninio išsilavinimo.

Tai buvo daroma darbo užsiėmimais, kuriais stovyklautojai pramoko konkrečiai pasitarnauti lietuvių bei. Pvz., jie ruošė programas Vatikano radijui, rašė laiškus kalniniams, aptarė veiklos būdus politiniame būrelyje, sudarė lietuviškas „video“ programas jaunimui, paruošė dainų antologiją su liaudies dainų paaiškinimais, ir pan.

Be kita ko, vyko skaitymo bei maldos valandėlės, kurių metu stovyklautojai lavinosi lietuviškai skaityti bei melstis. Kiekvieną dieną buvo skirtas laikas tik skaitymui, o taip ir asmeniniam susimąstymui. Visi buvo raginami vesti kasdieninių pergyvenimų užrašų knygute.

Kaip ir kitose stovyklose, buvo iškylos ir paskaitos, lauzai ir darbeliai. Bet ši stovykla skyrėsi savo lietuviškumu, kuris buvo lengvai pastebimas: stovyklautojai tarpusavy laisvai kalbėjo ir linksmiai dainavo tik lietuviškai — be jokių vadovybės raginimų!

Algis Sodonis

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. dr. M. Švelkauskienė sutiko šlame laikraštyje duoti pasilinkimų ir patarimų teisiniams klausimais Darbininko skaitytojams. Klausimai siųskite jos adresu: Dr. M. L. Švelkauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1895 Centre St., Boston, MA 02132

NEŠĖKMĖ SU AUTOMOBILIU

KLAUSIMAS

Prieš 9 mėnesius nusipirkau naują automobilį, kuris turi 2-jų metų garantiją. Fabrikantas garantuoja medžiagą ir darbą. Dabar šis mano jaunas automobilis turi daug trūkumų. Trūkumai buvo rasti nuo pat pirmos pirkimo savaitės. Dealer'is (pardavėjas) pradžioje ir garantavo viską pataisyti. Kai atėjo pirma vadinamoji „service“ diena, jie išlaikė mano automobilį 2 dienas ir nieko nepataisė. Po to rašiau į Detroitą, fabriko prezidentui, 4 kartus. Į visus tuos laiškus atsakė teigiamai, pradžioje automobilį pataisyti. Dealer'is ir vėl paėmė mano automobilį, išlaikė jį tris paras ir tik truputį automobilį aptaisė. Didžiama defektų — stabdžiai, „brake fluid“, vairavimo defektas (steering box leak), kai kurios dalys, kurios rūdija, liko nesutaisyta.

Paskutiniame laiške iš Detroito fabriko prezidentas rašo, kad automobilis turi būti pataisytas ir kad dealer'is yra atsakingas už automobilio pataisymą. Tačiau tas dealer'is nenori nei žinoti, nei girdėti. Jis sako, kad automobilis yra geras ir kad jis viską pataisė, kas buvo taisytina. Aš manau, kad automobilis nėra pataisomas, ir noriu, kad jie pasiimtų atgal tą naują supuvusį automobilį, su kuriuo važiuota tik 5000 mylių, ir kad jie man grąžintų pinigus, kadangi aš esu jų melagingai apgautas.

Ar galima būtų juos priversti

automobilį pasiimti ir man grąžinti pinigus? Aš mokėjau grynais. Laukiu atsakymo.

Skaitytojas, Connecticut

ATSAKYMAS

Patarčiau automobilį nuvežti pas tikrai gerą kvalifikuotą mechaniką specialistą, kuris jį apžiūrės ir Tamstai raštu nurodys, kas yra taisytino šitame automobilyje. Jis turės smulkiai nurodyti kiekvieną defektą ir kas turi būti padaroma tam defektui pašalinti; žinoma, nurodant kiekvieno defekto pataisymo kainą. Ši rašta (estimate) pridėjus, reikia pasiųsti laišką registruotu paštu (certified) dealer'ui, reikalaujant, kad tie visi nurodyti defektai būtų tinkamai pataisyti per tam tikrą laikotarpį (sakykime per 10 dienų), taipogi jam reikia pranešti, kad, jei tie defektai nebus tinkamai pataisyti per tą laikotarpį, — Tamsta atiduosi automobilį pataisyti kitam asmeniui, jeo, dealer'io, sąskaiton. Jei jis su Tamsta nesusisieks, laišku arba asmeniškai, per tam tikrą laikotarpį, sakykime per 10 dienų, tada reikia atiduoti automobilį kitam garažui arba geram mechanikui pataisyti ir pasiųsti sąskaitą dealer'ui. Jei jis atsisaikys mokėti, tada, žinoma, jį prieš patraukti teisman. Beje, kiekvieno dealer'ui pasiūsto laiško kopiją patarčiau pasiųsti fabrikantui.

Jei mechanikas - specialistas,

Lengvoji atletika

1984 m. Š. Amerikos pabaltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks rugsėjo 8 - 9 Kanados latvių stadijone „Sidrabene“, Milton, Ont., netoli Hamiltono. Vykdo ŠALFAS lengvosios atletikos komitetas.

1984 m. lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių varžybų.

Dalyvavimas atviras visiem lietuviams lengvatlečiam.

Šaudymo pirmenybės

1984 m. Š. Amerikos pabaltiečių ir lietuvių šaudymo pirmenybės vyks Kanados estai, Kanados latvių šaudykloje „Berzaine“, apie 40 mylių į šiaurę nuo Toronto.

Rugsėjo 8 vyks pistoletų varžybos, rugsėjo 15 — smulkaus kalibro šautuvų ir medžioklinių šautuvų varžybos.

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių varžybų. Dalyvavimas atviras visiem lietuviams šaudytojams.

Golfo pirmenybės

Individualinės ir tarp miestinės Š. Amerikos lietuvių golfo pirmenybės vyks rugsėjo 1 - 2 Bay Valley Golf Course, Bay Valley, Mich. Rengia Detroito LSK Kovas per specialų komitetą.

RAŠINIŲ KONKURSAI

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga skelbia rašinių konkursą jaunimui. Tema — „Lietuvių tautinė sąmonė išeivijoje“. Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga kviečia ir skatina visą lietuvišką jaunimą (16 - 35 metų amžiaus) dalyvauti konkurse. Rašiny turi būti bent aštuonių mašinėlė rašytų puslapių. Lituanistinių mokyklų mokytojai bei jvairių organizacijų vadovai yra prašomi pa-

skatinti jaunimą rašyti šia tautine tema.

Už geriausius rašinius bus skiriamos dvi premijos: I premija — 500 dol., II premija — 250 dol.

Konkurso rašiniai turi būti atsiųsti iki 1985 sausio 15 (pašto antspaudas) adresu: Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, C/o Vida Jonušas, 12500 Pawnee Rd., Palos Park, Ill. 60464.

kuris „įvertins“ automobilio defektus, būtų tos nuomonės, kad automobilio negalima tinkamai pataisyti, — tada reikės kreiptis teisman, prašant, kad pirkimo-pardavimo sutartis būtų „panaikinta“ (rescinded) ir kad Tamstai būtų grąžinti pinigai.

Abejoju, kad teismas sutiktų pirkimo-pardavimo sutartį „panaikinti“ ir įsakyti Tamstai grąžinti pinigus, jei anksčiau nebūtų padaryta visa tai, kas viršij nurodyta. Jei viskas bus tvarkingai padaryta, teismas Tamstai priteis ne tik įmokėtus pinigus, bet gali priteisti ir „nuostolius“ (damages) už turėtus „nepatogumus“ ir Tasmos advokatui atlyginti (attorneys' fees).

SALPA PO SKYRYBŲ

KLAUSIMAS

Kai mūsų dukte ištekėjo už lietuviu, naujųjų ateivių vaiko, mes ir jo tėvai buvome labai laimingi. Vaikų jiedu neturėjo, bet sugyveno neblogai. Po keiliolik metų kažkodėl prasidėjo tarp jų nesantaika. Pradėjo peštis, nesutikti. Po kelių metų tokio nesugyvenimo pradėjo mūsų dukteriai toks gyvenimas įgrįsti. Galvojo apie skyrybas, bet vis nesiryžo.

Vieną dieną jos vyras jai pasakė, kad jis nebe noris su ja gyventi ir reikalauja skyrybų. Mūsų dukte jam atsakė: kad nori, tai skirkis, man tų skyrybų nereikia. Už kiek laiko jis išsikraustė gyventi pas savo brolių, ir mūsų dukte gavo laišką iš advokato, kad jos vyras rengiasi su ja teisiškai persiskirti.

Mes tada jai patarėm pasiimti advokatą, bet jos pažįstamieji jai sakė, kad tai esąs pinigų išmetimas, nes juk ji pati norinti tų skyrybų. Jos vyras gavo skyrybas, nes ji sutiko, kad jiems reikia išsikirti. Tai buvo prieš dvejuis metais.

Vaikai, kol buvo vedę, namų neturėjo. Jie gyveno pas mus, antrame žūkste, ir mokėjo žemą nuomą. Savo pinigus kiekvienas laikė atskirai, savo vieno vardu. Tad, anot dukters, problemų nebuvo. Ji turėjo gerą darbą ir sakė, gerai, kad jo atsikračiusi.

Dabar, deja, reikalai žymiai pasikeitė. Mūsų dukte serga jau kelintas mėnuo, negali dirbti ir gyvena su mumis. Mano vyras yra išėjęs į pensiją, aš tebedirbu, bet nedaug uždirbu. Mūsų dukte skyrybų metu neprašė jokios pašalpos iš savo vyro — sakė, man jo nešvarių pinigų nereikia.

Patark Tamsta mums, ar verta ką nors šiuo reikalu dabar daryti? Ar padėtų su advokatu šiuo reikalu susirūšti? Juk jam reikės užmokėti, o jei vilties mažai ką nors gauti, mūsų dabartinėmis sąlygomis būtų tikras finansinis apsunkinimas. Malonėkite kaip galima greičiau mums atsakyti, nes esame tikroji bėdoji ir, be to, turime nemažai daktarų ir vaistinininkų neapmokėtų sąskaitų.

ATSAKYMAS

Patarčiau būtinai kreiptis į advokatą. Jis teismui paduos prašymą (petition for modification), nurodydamas, kad aplinkybės žymiai pasikeitė nuo to laiko, kai įvyko skyrybos, ir prašys, kad teismas įsakytų Tamstų buvusiam žentui šelpti savo buvusią žmoną (alimony). Nors pačiame sprendime (decree) nieko apie tai nebuvo pasakyta, teismas gali kiekvienu laiku (at any time), pasikeitus aplinkybėms, nutarti, kad buvęs Tamstų dukters vyras privalo ją šelpti.

O Tamstų atveju juk aplinkybės pasikeitė iš pagrindų. Skyrybų metu, atrodo, Tamstų dukteriai pašalpa (alimony) nebuvo reikalinga: ji dirbo ir sugebėjo „pati save išlaikyti“. Dabar, susirgus ir negalint dirbti, ji turi teisę gauti iš savo buvusio vyro pašalpą (alimony). Teismas greičiausiai jam įsakyks mokėti ir už jos gydymo išlaidas. Neturiu jokios abejonės, kad tokia pašalpa bus Tamstų dukteriai priteista. Jei buvęs jos vyras dirba, — Tamstų dukters advokatas neprivalėtų turėti didelių sunkumų Tamstų dukte-

PETRAS KARUZA. Redagavo Antanas Valčiulaitis ir Bernardas Brazdžionis. Išleido Kazys Karuza. 1984. Spaudė „Draugo“ spaustuve Chicagoje. Tiražas 1000. Iliustruota nuotraukomis. Kietais viršeliais. 408 psl. Kaina 15 dol. Užsakymus siųsti: „Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Vyresniosios kartos lietuviai prisimena Petrą Karuzą kaip poetą, kurio pomirtinių eilėraščių rinkinys „Giesmės apie daiktus ir žmones“ buvo išleistas Kaune 1933. Mirė sulaukęs vos 26 metų amžiaus, bet jau suradęs savąjį poetinį kelią. Bern. Brazdžionis tuo metu jį apibūdino šiais žodžiais:

„Jaunajame Parnase P. Karuza jau figūravo kaip modernus katalikiškos minties poetas, nuo romantikos pabėgęs ir atsirėmęs į gyvenimo realybę. Jis nevengė atšresnių visuomeninių motyvų, tačiau laike, kad poezija pirmiausia yra grožio kūryba ir jai nedera niekam kitam tarnauti. (...) Jo kūrybinis žodis — lyrinis, bet neretai su satyros atspalviu, formos atžvilgiu kartais grubokas, bet tvirtas, aktualus motyvais, šaukus nuotaika ir kritišku žvilgsniu, modernus tonu, vietomis elegiškas su mirties reznaciją.“

Penkiasdešimčiai metų praėjus nuo šio poeto mirties, jo brolis Kazys Karuza pasiryžo jį pagerbti sukaktvinę gražiai išleista knyga, kurioje, be „Giesmių apie daiktus ir žmones“, randame dar šio rinkinio papildymą „Margi žiedai“, ankštyvesniuosius poezijos ir beletristikos bandymus bei straipsnius; čia sudėti ir įvairių autorių nekrologai bei atsiminimai. Atskiru skyrimu eina Kazio Karuzos atsiminimai, kuriuos jis pavadino „Apie tėvus, tėviškę ir brolių“.

„Giesmės apie daiktus ir žmones“ labai domino ano meto jaunimą. Gali būti jos įdomios ir šių dienų jaunimui. O vyresniesiems jos nesensta.

Štai jaunatviškos nuotaikos eilėraštis:

*Džiaukimės atėję mes,
Džiaukimės kartu,
Sukimės alėjomis
Viesulų ratu.*

*Mūsų dienos — pasaka,
Pasaka žvaiana.
Kas gi saulės neseka
Su jaunų daina?*

*Gėlės ir pavasariai
Žydi mums, tik mums.
Ko gi skaisčios seserys
Meldžiasi dangum? ..*

*Džiaukimės atėję mes,
Džiaukimės kartu.
Sukimės alėjomis
Viesulų ratu.*

Kitas eilėraštis, čia cituojamas, yra liūdnas:

*Aš nežinojau, kad juoko dainos
Pavirsti gali kančios aidais,
Kad baltos rožės ir kiparisai
Skaudžiais erškėčiais širdį
sužeis.*

*Del to kas dieną eju lenktynių
Ir rausvus žiedus raškiau
kasdien.
Džiazbandu tonų gaisruos
puskandęs,
Nuodus ir vyną maišiau
išvien.*

*O šiandien juodos gedulo
kaukės,
Aplinkui niauakstos tamsi
naktis,
Slaptomis mano kieman
subėgę.
Giltinės rodo baltus dantis.*

riai padėti esamomis sąlygomis. Faktas, kad jos vyras, o ne ji pati gavo skyrybas ir kad ji teisiškai yra vadinamoji „kaltoji pusė“, taipogi nieko nereikia. Jei jos buvęs vyras yra finansistiškai pajėgus ją išlaikyti, o jai ta pašalpa yra reikalinga, teismas nuspręs jos naudai.

MALDOS DIENA UŽ LIETUVĄ AURIESVILLE ŠVENTOVĖJE

Rugpjūčio 19, sekmadienį, suvažiavo šimtai rytinio pakraščio lietuvių bei kitataučių į kankinių šventovę Auriesville mieste, New Yorko valstijoje, maldos dienai už Lietuvą. Kelionę į Auriesville jau trejus metus iš eilės organizuoja Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa.

Maldos diena prasidėjo mišiomis šventovės didžiojo apskritoj bažnyčioje. Pagrindinis mišių koncelebrantas buvo kun. Algimantas Bartkus, Sv. Kazimiero kolegijos prorektorius Romoje. Kartu koncelebravo devyni kunigai: Robertas K. Balys iš Amsterdamo, Petras Baniūnas, OFM, iš Brooklyno, Matas Cvyas iš Albany, Antanas Grigaitis iš Amsterdamo, Antanas Jurgelaitis iš Providence, Jonas Krivickas iš Stuyvesant Falls, Antanas Petraitis iš Rexfordo, Kazimieras Pugevičius iš Brooklyno ir Robertas J. Boyle, SJ, šventovės direktorius. Lietuviškų giesmių giedojimą atliko bei pravedė Sv. Andriejaus parapijos choras iš New Britaino, Conn.

Kun. Antanas Jurgelaitis, Amerikos Lietuvos vyčių centro valdybos dvasios vadas, pasakė pamokslą, skirtą dalyvaujantiems kitataučiam, apie Lietuvos istoriją bei jos dabartinę padėtį. Vaizdingai ir jautriai kalbėjo, pa-

gaudamas klausytojų dėmesį, apie Lietuvos Bažnyčią, ir solidarumo dvasią persekiojamiems broliams ir sesėms katalikams Lietuvoje. Visų nuosirdus rūpestis buvo girdimas lietuviškose atkartinėse maldose už Lietuvą pamokslu gale.

Po mišių kun. Kazimieras Pugevičius, Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos vedėjas, padarė pranešimą apie vėliausius įvykius Lietuvoje. Jis papasakojo, kaip sovietai trukdė Sv. Kazimiero metų iškilmes Lietuvoje.

Pranešimui pasibaigus, visi ėjo Kryžiaus Keliu už kenčiančią Lietuvą. Prie kiekvienos stoties kun. Pugevičius skaitė maldas iš Kronikos bei Sibiro maldaknygės. Maldos vaizdavo, jog Kristaus kančia vyksta ir šiandien. Dalyviai nešė kryžius, kurie simbolizavo lietuvių tautos šiandien kenčiamą kančią. Benedikciją bei palaiminimus sakramentais teikė kun. Matas Cvyas iš Albany.

Lietuvos maldos diena Auriesvillej suteikė gerą progą Lietuvai besirūpinantiems pasimelsti už persekiojamą tautą. Be to, nemaža kitataučių susipažino su Lietuvos tikinčiųjų padėtimi bei kartu su jais susijungė per maldą.

Algis Sodonis

New Yorko ir apylinkių maldininkai Auresville, N.Y., kankinių šventovės artumoje eina Kryžiaus Keliu. Maldos diena už Lietuvą vyko rugpjūčio 19. Prieky kun. dr. Matas Cvyas ir kun. Kazimieras Pugevičius. Nuotr. Algis Sodonis

LIETUVIŲ KONGRESAS VENECUELOJE

LB pirmininkų suvažiavime San Paulo, Brazilijoje, 1982 vasario mėnesį kun. Pr. Gavėnas išskėlė mintį, kad aštuntąjį Pietų Amerikos lietuvių kongresą

reikėtų surengti Venecueloje. Dr. Vytautas Dambra pasilytį priėmė, nes šiame krašte iki šiol toks kongresas nebuvo suorganizuotas.

Venecuelos LB tarybos posėdy 1984 sausio mėn. kongreso mintis buvo priimta. Kongreso žūkis: Visi ryžtamės Lietuvai! Venecuelos lietuvių jaunimo sąjunga ėmėsi iniciatyvos sušaukti antrąjį Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimą, o taip pat įsijungė į bendrą kongreso programą.

Kongreso tikslas buvo atgauti lietuviuose naują ryžtą dirbti Lietuvai ir kuo plačiau venecueliečius supažindinti su Lietuvos reikalais.

Aštuntasis Pietų Amerikos lietuvių kongresas įvyko liepos 21-25 ir savo tikslą pasiekė. Kongreso savaitę visi didieji Caracas laikraščiai rašė apie Lietuvą. Vienos valandos pamaldas ir išsamius pranešimus apie Lietuvą rodė dvi televizijos stotys. Žinovių įvertinimu, tai stebėjo apie keturi milijonai žiūrovų.

Katedroj pamaldas laikė Šv. Tėvo atstovas, apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Luciano Storero.

Prie Venecuelos išlaisvintojo Simono Bolivarо paminklo buvo padėtas vainikas. Kariuomenės 80 asmenų orkestras grojo Lietuvos himną ir maršus.

Linui Kojeliui, JAV Baltųjų Rūmų štabo nariui, kongrese pa-

sakiusiam svarbią kalbą, buvo sušaukta spaudos konferencija. Visa tai buvo filmuojama ir rodoma televizijoje.

Vyko ir basketai. Svarbiausias jų — karaliaus Mindaugo karūnacijos sukakties iškilminga vakariene Hiltono viešbutyje. Didelį įspūdį paliko San Casimiro miestelio bažnyčioje Rudžių iš Čikagos padovanoto altoriaus šventinimas ir iš Caracas perkėlimas sv. Kazimiero relikvijai. Altorių šventino vysk. Miguel Delgado iš Caracas. Mišių metu Venecuelos LB pirmininkui dr. Vytautui Dambrai buvo įteikta garbės lenta, parapijos ir miesto tarybos vardu dėkojant lietuvių Bendruomenei už nuosirdų bendradarbiavimą.

Kongreso suorganizavimas ir pravedimas — didelis Venecuelos LB krašto valdybos pirmininko diplomato dr. Vytauto Dambravos nuopelnas.

Kongreso atstovus bei svečius vaišino ir globojo Caracas lietuviai. Buvo rodomas pogrindžio filmas apie padėtį Latvijoje. Vžio diskusijos apie lituanistinį švietimą ir Bendruomenės teismas, stengiantis kritiškai pažvelgti į save. Baigiant kongresą, buvo priimta nutarimų ir rezoliucijų.

Aštuntasis Pietų Amerikos lietuvių kongresas praėjo labai sklandžiai ir venecueliečiam padarė didelį įspūdį.

Julius Vaisiūnas

Argentinos tautinių šokių grupė Inkaras, dalyvavusi 7-oje tautinių šokių šventėje Clevelande. Nuotr. V. Bacevičius

PIETŲ AMERIKOS ŠOKĖJAI NUSTEBINO CHICAGĄ

Grįždami iš tautinių šokių šventės Clevelande, Brazilijos ir Argentinos šokėjai buvo sustoję Chicagoj, ir čia jiems paskubomis buvo suorganizuotas pasirodymas. Penktadienio, liepos 6, vakare prisipildė pilna Jaunimo Centro didžioji salė, nežiūrint, jog buvo atostogų laikas ir tuo metu Chicagoj didesnių renginių nebūna.

Svečiai iš Pietų Amerikos davė nušisekusį koncertą, kokių retai Chicagoj surengiama. Čia abi grupės parodė lietuviškų tautinių šokių (daugiausia šoktų Clevelande), o Argentinos grupė — pridėjo porą argentinietiškių šokių ir populiarių tango. Programos pajavairinimui duota ir dainų.

Programą pradėjo Birutė Jasaitienė ir pakvietė jai vadovauti Argentinos grupės vieną iš vadovų — Artūrą Kaminską. Šis Argentinos lietuvių vardu nuosirdžiai visus pasveikino, pareiškdamas: "Mes atidarysim šokių ir dainų skrynelę, jog žinotumėt, kad dirbam ir sielojamės dėl Lietuvos laisvės". Jis taip pat papasakojo apie Argentinos ir Brazilijos tautinių šokių grupių veiklą. Be to, padėjo PLB ir JAV LB vadovybėm, kurių parama įgalino šias grupes atvykti į JAV.

Jis tarė ir keletą sakinių ispaniškai, sveikindamas Argentinos konsulą Chicagoj, kuris buvo atvykęs į šį renginį.

Šokių programą pradėjo Buenos Aires Inkaro šokėjai, kuriem vadovauja Juozas Pulikas

(su grupe taip pat buvo atvykę kiti vadovai — Artūras Kaminskas ir Hector Katinas). Jie pradėjo sušoko Jonkelį ir Sukėčių. Tada juos pakeitė Sao Paulo Nemuno grupė (ją įsteigė ir jai vadovauja Jonas Lukoševičius), parodydama Čigonėlį ir Ratelių pyne.

Smagu buvo matyti du argentiniečių tautinius šokius, kuriuos pademonstravo Inkaro šokėjai, vilkėdami specialius drabužius. Antroj programos daly jie pašoko iš Argentinos kilusį Tango, kuris dabar jau žinomas visame pasaulyje. Šis šokis sukėlė turbūt daugiausia plojimų. Tačiau, nenorint išstėti ir taip jau ilgą programą, joks šokis nebuvo kartojamas, nežiūrint.

Gaila, jog P. Amerikos šokėjų pasirodymai nebuvo suorganizuoti kitose kolonijose. O jie tikrai būtų maloniai nustebinę kiti Šiaurės Amerikos miestų lietuvius.

Edv. Š.

Atlanto rajono skautų sporto šventėje, kuri įvyko Bostone vasaros pradžioje, New Yorko skautės džiaugiasi savo laimėjimais. Iš k. Nida Stankūnaitė, laimėjusi pirmas vietas jaunių ir jaunučių rutulio stūmimo ir antrą vietą jaunučių 200, 100 ir 50 m. bėgime, ir Gina Jankauskaitė, laimėjusi pirmą vietą jaunučių 200, 100 ir 50 m bėgime. Nuotr. Marius Marijošius

Daug lietuviškų knygų ir suvenyrų turi Darbininko administracija. Skambink 212 827-1351 ir prašyk, kad pasiųstų knygas į namus.

Atlanto rajono skautų sporto šventėje, kuri įvyko Bostone vasaros pradžioje, New Yorko skautų jaunimo komanda laimėjo pirmas vietas krepšinyje ir tinklinyje ir atskirai laimėjo įvairias lengvos atletikos varžybas. Iš k. klūpo: Tauras Vebeliūnas, Darius Stankūnas, Marius Marijošius, Matas Nemickas, Dainius Marijošius, Rytas Vebeliūnas. Vydas Marijošius; stovi — Juozas ir Viktoras Milukai ir Jonas Jankauskas. Nuotr. Marius Marijošius

DAYTONA BEACH, FLORIDA

Statyba jau pradėta! Lietuviai jau išpirko 25%. Nuo \$44,500. Villa Nova Plantation Townhouses. 2 mieg. pusantros vonios, baseinas, tenisas, 3 mi. j. plažią, prie autobusų, krautuvų. Rašykite į lietuvišką įstaigą: Daytona Beach Real Estate Center, Inc., 607 Lemon St., Port Orange, FL 32019.

Dana Alksnienė Sigita Ramanauskienė

— Ona Bačkienė, Lietuvos diplomatinės sefo dr. S. Bačkio žmona, Mrs. Bush kvietimu dalyvaus diplomatinėse misijose šefų žmonių garbei pietuose, kurie vyks rugsėjo 14 JAV viceprezidento rezidencijoje Washingtone.

— "Gintaras", Toronto tautinių šokių grupė, rugpjūčio 2 grįžo iš Anglijos ir parsivežė pirmos vietos laimėjimą tarptautiniame festivalyje. Festivalyje dalyvavo Britanijos, Ispanijos, Portugalijos, Lenkijos, Olandijos, Prancūzijos, Italijos, Turkijos ir Jugoslavijos tautinių šokių grupės. Kanadai atstovavo "Gintaras". "Gintaru" grįžus, Kanados etninio meno taryba išsuntinėjo spaudai pranešimą apie laimėjimus. Jame sakoma, kad nė viena Kanados grupė per dešimtmetį nėra laimėjusi tokių varžybų. Tarptautinio festivalio rengėjai Britanijoje atspausdino leidinį, kuriame įdėtos dvi "Gintaro" nuotraukos, taip pat viršelis papuoštas "Gintaro" nuotrauka.

— Los Angeles tarptautinė olimpiadoje Kanadai atstovavo buvęs Hamiltono gyventojas, dabar studijuojas Britų Kolumbijoje, Antanas Zasada, 23 metų amžiaus. Jo motina Zasadienė-Kemežytė anksčiau gyveno Hamiltone.

— Balfas skelbia šūkių konkursą. Balfo veiklos 40 metų sukaktis bus apvainikuota rudens vėjumi — artimo meilės didžiųjų demonstracija. Balfo rėmėjai ta proga skelbia šūkių konkursą. Pirmą premija — 50 dol., antra — 30 dol., trečia — 20 dol. Šūkius prašoma siųsti konkursam nustatyta tvarka: su šūkiu, atskirame uždame voke įrašyti savo pavardę ir adresą. Šūkius siųsti iki rugsėjo 15 adresu: Balfas — šūkių konkursas, 2558 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629.

— Vasario 16-osios gimnazijon ateinantiems 1984 - 85 mokslo metams iš Pietų Amerikos važiavo 3 lietuviai jaunuoliai: Nestoras Ruplėnas iš Buenos Aires, Argentinos, Octavijus Rutkauskas Machado iš Sao Paulo, Brazilijos, ir Diana Stasiukynaitė iš Bogotos, Kolumbijos.

— Penktosios mokslo ir kūrybos simpoziumo, kuris vyks 1985 Padėkos savaitgaly Chicagoj, mokslinės programos komitetą sudaro: pirm. dr. Jonas Bilėnas, griežtųjų mokslų, technikos ir architektūros vadovas dr. Bronius Jaselskis, medicinos sekcijos vadovas dr. Jonas Dalgirdas ir humanitarinių bei socialinių mokslų sekcijos vadovas dr. Algis Norvilas.

— Elena Gorodeckienė-Cėrienė, garbės šaulė, buvusi Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos Worcester, Mass., sekretorė ir Maironio Parko vyr. šeiminkė, išvyksta apsigyventi į Chicago. Šauliai, Maironio Parkas ir meno vienetas "Ratelis" bei "Penketukas" surengė šaunias išleistas rugpjūčio 18 Lietuvių klubė.

— Nauji Darbininko skaitytojai: C. J. Bernatoni, Easton, Md., J. Jakstys, St. Petersburg, Fla. Vietoj mirusios S. Ofrosimov prenumeratą perėmė sesuo V. Pimonow, Brookline, Mass. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakymo. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumeratą paminim metam tik 12 dol. Atgaunant — visam 15 dol. metam.

GINKIME LIETUVIŲ TEISES

**Nepamirškite savo aukos
Lietuvių Teisėms Ginti Fondui**

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: 5620 So. Claremont Ave. Chicago, Illinois, 60636

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui.....US\$ .....
Pavardė, vardas .....
Adresas .....

**LIETUVIŲ KATALIKŲ
SUSIVENIJIMAS**

Už prieinamus mokesčius pasiūlo moderniskus apdraudus pianus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mortgicijai.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELĮ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties prisiminimui gaunama dail. Adomo Galdiko piešto šv. Kazimiero portreto spalvota reprodukcija. Dydis 12 x 9 inčų. Kaina 2 dol.

Taip pat gaunama Aušros Vartų paveikslas spalvota reprodukcija. Dydis 12 x 9 inčų. Kaina 2 dol. Persiuntimo išlaidom pridedamas 1 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

**LITHUANIA 700 YEARS
(IN ENGLISH, 458 PAGES)**

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviams, naudojančiam tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuania 700 Years" už 16 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė .....
Numeris, gatvė .....
Miestas, valstija, Zip .....

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratešti prenumeratą 1984 metam

Vardas ir pavardė .....
Adresas .....

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Siunčiu už prenumeratą \$.....
Už kalendorių \$.....
Spaudai paremti \$.....

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų, J. Jaškausko apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Zemaičio "Lietuvos vaizdėliai" arba to paties autoriaus "Nutuliosios dienos". Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

**LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)**

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastininiu aplanku, nugarele patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas — Postage 50 c.

Vardas, pavardė .....
Numeris, gatvė .....
Miestas, valstija, Zip .....

**NAUJAUSIOS
KNYGOS**

J. Puzino, Rinktiniai raštai. I ir II tomas. Irišti į kietus viršelius. Už abu tomus 35 dol.

B. Kviklio, Kauno arkivyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 23 dol.

E. Juciūtė, I garkos Naujamiestis. Lietuvių tremtinių gyvenimas Sibire. Irišta. 10 dol.

M. Blynas, Lietuvos senovės paminklai. Iliustruota. 10 dol.

M. Krupavičius, Visuomeniniai klausimai. Irišta. 18 dol.

Vytė Nemunėlis, Mažųjų dienos. Poezija vaikam. 8 dol.

J. Matulaičio kelias į Vilniaus vyskupo sostą. 4 dol.

B. Ramanauskas, OFM, Aš savo dalį atlikau... Religinis straipsnių rinkinys, 12 dol.

A. Gailiūšis, Visaip atsitinka. Novelės, 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.

Sesė, budėk. Lietuvių skaučių seserija. Irišta. 20 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, įrištas. 16 dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, įrištas. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo sukuriuose. Irišta. 12 dol.

E. Juciūtė, Pėdos mirties zonoje. Pergvenimai Sibire. 10 dol.

S. Yla, M. K. Ciurlionis kūrėjas ir žmogus. Irišta. 15 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

S. Ylos, Ateitininkų vadovas. II laida. 8 dol.

II Pasaulio Lietuvių Dienos. 5 dol.

Br. Raila, Kitokios Lietuvos ilgesys. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets kommen. Vokiečių kalba apie sovietų žiaurumus okupacijos metu Pabaltijo kraštuose. 12 dol.

Laisvės besiekiant. Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos įnašas į antinacinę rezistenciją. Minkštais viršeliais 12 dol.

Dr. Wilhelm Storost-Vydūnas, Sieben Hundred Jahre Deutsch-Litauischer Beziehungen. Irišta. 14 dol.

Prof. Z. Ivinskis, Šv. Kazimieras. 4 dol.

Prof. J. Brazaitis, Raštai. I, II, III ir IV tomai. Irišti. Po 15 dol.

A. Musteikis, Dangaus ir žemės šaknys. Romanas. 10 dol.

R. K. Vidžiūnienė, Vieno vakaro melancholija. Novelės 7 dol.

A. Grauslys, Jieškau tavo veido. Religinis straipsnių rinkinys. Antra laida. 10 dol.

K. Ostrauskas, Gundymai. Kietais viršeliais. 8 dol.

Vysk. V. Brizgys, II Vatinano mintys ir lietuvių susirinkime. Kietais viršeliais. 6 dol.

A. Šapoka, Lietuvos istorija. Irišta. 17 dol.

S. Raštikis, Lietuvos likimo kelias. 18 dol.

A. Tyruolis, Vainikas, Kryžius, Lelija. Šv. Kazimiero grožinės literatūros antologija. 9 dol.

Prof. J. Eretas, Tarnyboj Lietuvai. Straipsnių rinkinys. 4 dol.

P. Gudelis, Joniškėlio partizanų atsiminimai. II dalis. 6 dol.

Vysk. V. Brizgys, Žmogus realiame gyvenime. 5 dol.

**VĖL GAUNAMOS
MELODINGOS
PLOKŠTELĖS**

Gina Čapkauskienė — lietuvių kompozitorių dainos ir tarptautinių operų arijos. Plokštelė arba kasetė 10 dol.

Tarp tostų ir dainų — Rimo Kaspučio Romantika. 9 dol.

Dainos, muzika ir gėlės — lietuvių kompozitorių sukurtos dainos Prano Lemberto žodžiam. Įdainuota solistų, duetų ir choro. 8 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

**GAUNAMAS PILNAS
"AUŠROS" TEKSTAS**

"Ausra", Lietuvos atgimimo laikraštis, pilnai perspausdintas dviejuose tomuose. Tai Lietuvių Istorijos Draugijos redaguotas leidinys. Du didžiuliai tomai, įrišti, kainuoja po 20 dol. Persiuntimui pridedama po 1.50 dol. už kiekvieną tomą. Šis svarbus leidinys, o taip pat ir kitos lietuviškos knygos, lietuviškos plokštelės, suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Savo vaikams, kurie, baigę mokslus, išsikelia gyventi į kitus miestus, užprenumeruok Darbininką. Tai tus jiems geriausia dovana.

Publius Vergilius Maro, Georgikos, vertė A. Nyka-Niliūnas. Albumo formatas, įrišta. 10 dol.

A. Grauslys, Jieškau Tavo veido. 10 dol.

Erlėnas, Girių sargai, apysakos. 3 dol.

V. Nemunėlis, Mažųjų dienos. 8 dol.

P. Razminas, Kražiai. Iliustruota, įrišta. 12 dol.

O. Mikailaitė, Pumpučio pasauliukas, gausiai iliustruota. 3 dol.

A. Gustaitis, Algis Trakys ir Taksiukas Šleivys. Vaikam. Iliustruota. 2 dol.

A. Gustaitis, Lietuva Europos nugalėtoja, su 80 iliustracijų krepšinio pergalei. 2.50.

Gynybių Vilniaus sienų nūgriovimas, vertė M. Blynas. 3 dol.

Korp. Ramovė, V.D. Universiteto studentų atsargos karininkų atsiminimai. Red. J. Karka. Didesnio formato. 10 dol.

K. Gečys, Katalikiškoji Lietuva. Irišta. 5 dol.

J. Budrys, Kontražvalgyba Lietuvoj. 3 dol.

Br. Kviklys, Telšių vyskupija. Irišta. 20 dol.

Br. Kviklys, Vilkaviškio vyskupija. Irišta. 23 dol.

Ausra — I tomas. Irištas. 20 dol.

Ausra — II tomas. Irištas. 20 dol.

J. Puzinas, Petras Avizonis. Irištas. 10 dol.

J. Eretas, Št. Šalkauskio biografija. Irišta. 5 dol.

St. Yla, Jurgis Matulaičio. Biografija. 5 dol.

J. Kaributas, Kelionė aplink pasaulį. 4 dol.

Šv. Raštas, Naujasis Testamentas. Irištas. 6 dol.

V. Sruogienė, Lietuvos steigiamasis seimas. 5 dol.

M. Blynas, Nostradamus ir pranašystės — Erdvės paslaptys. 5 dol.

Vysk. V. Brizgys, K. Kaupaitė, motina Marija. 5 dol.

J. Dainauskas, Aušra, 1980 kovo — 1980 gruodžio 6 dol.

J. Vaišnys, Dabartinė lietuvių kalbos rašyba. 3 dol.

P. Gaučio vertimas, Pirmasis stebuklas. Azorin. 5 dol.

K. Pažeraitė, Svetimi vėjai. 6 dol.

A. Landsbergis, Muzika įžengiant į neregėtus miestus. 6 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol. Šios ir kitos lietuviškos naujos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

1984 KELIONĖS Į LIETUVĄ

**10 DIENŲ LIAUDIES MENO ESKURSIJA
LIETUVOJE IR DVI NAKTYS HELSINKY**

No. 103: spalio 3 iki 17 ..... \$1,549.00

Šios ekskursijos tikslas yra Lietuvos liaudies meno pažinimas. Bus aplankoma: KAUNE — menų verslo įmonė: tautinių drabužių siuvimas, juostų audimas ir krepšelių pynimas, VILNIUJ — susitikimas su liaudies menininkais ir dainininkais, apsilankymas Verkių muziejuj, kančių muzikos koncertas, DRUSKININKUOSE — apsilankymas gintaro apdirbimo fabrike, RUMŠIŠKĖSE — išvyka į Liaudies Buities Muziejų ir liaudies muzikos koncertas.

KITOS 10 DIENŲ ESKURSIJOS LIETUVOJ

No. 918B: rugsėjo 18 - spalio 4 ..... \$1,829.00
10 dienų Vilniuj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte

No. 117: lapkričio 7 - 21 ..... \$1,349.00
10 dienų Vilniuj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte

No. 117: lapkričio 7 - 21 ..... \$1,349.00
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky

No. 128: Naujų Metų sutikimas Lietuvoj
gruodžio 28 - sausio 11 ..... \$1,449.00
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky

KITOS ESKURSIJOS

No. 917: rugsėjo 17 - 26 ..... \$1,259.00
6 dienos Vilniuj, 2 Helsinky

No. 101: spalio 1-12 ..... \$1,289
6 dienos Vilniuj, 2 Maskvoj, 2 Leningrade, 2 Helsinky

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreipkitės:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko: giminių išskvietimo dokumentus nuperkam automobilibus, kooperatinius butus ir kitas dovanas giminėm Lietuvoje tarpininkaujam palikimų sutvarkyme

AIDAI — vienas geriausių kultūros žurnalų išėjimų. Ar juos prenumeruoti?

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

86-01 114 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Tel. (212) 441-6799

TAUPYMO CERTIFIKATAI:

SUMA	TERMINAS	METINIS PRIEAUGLIS	KURSAS
\$500 - 20,000	6 mėn.	12.28%	11.75%
	12 mėn.	12.39%	11.85%
	24 mėn.	12.50%	11.95%
	36 mėn.	12.55%	12.00%
\$20,000 \$50,000	6 mėn.	12.55%	12.00%
	12 mėn.	12.71%	12.15%
	24 mėn.	12.77%	12.20%
	36 mėn.	12.82%	12.25%

\$50,000 IR DAUGIAU — PAGAL SUSITARIMĄ

IRA CERTIFIKATAI:

\$2,000 - 4,000 per metus	Nuo 1 iki 6 metų	12.55%	12%
---------------------------	------------------	--------	-----

REGULIARIOS SANTAUPOS:

METINIS PRIEAUGLIS 9.42%	APSKAIČIAVIMAS KASDIEN
DABARTINIS KURSAS 9%	

VISOS SANTAUPOS VALDŽIOS APDRAUSTOS IKI \$100,000.

Šv. Kazimiero medalis, išleistas jubiliejui rengti komiteto, jau gaunamas Darbininko administracijoje. Medalis bronzinis, įdėtas į plastikinę dėžutę. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedamas dar 1 dol.

RENGINIAI KULTŪROS ŽIDINYJE

Rugsėjo 8, šeštadienį, šv. Kazimiero mirties 500 metų minėjimas.

Rugsėjo 22 - 23, šeštadienį ir sekmadienį, dailės paroda. Rengia New Yorko ateitininkai.

Spalio 6, šeštadienį, privatus pobūvis.

Spalio 13, šeštadienį, Kultūros Židinio narių metinis susirinkimas.

Spalio 20, šeštadienį, Maironio mokyklos rudens balius.

Spalio 27, šeštadienį, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos suvažiavimas.

Lapkričio 3, šeštadienį, Laisvės Žiburio rudens koncertas ir balius.

Lapkričio 10, šeštadienį, Lietuvių Fondo balius.

Lapkričio 11, sekmadienį, privatus pobūvis.

Lapkričio 18, sekmadienį, koncertas. Rengia LM Federacijos New Yorko klubas.

Lapkričio 24, šeštadienį, privatus pobūvis.

Gruodžio 1 ir 2, šeštadienį ir sekmadienį, Tautodailės Instituto paroda.

Gruodžio 8, šeštadienį, koncertas. Rengia L.K.M. Kultūros Draugija.

Gruodžio 15, šeštadienį, skautų kūčios.

1985 metai

Sausio 6 — Maironio mokyklos kalėdinė eglutė.

Vasario 17 — Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas.

Kovo 3 — Kaziuko mugė. Rengia New Yorko skautai.

Balandžio 13 - Laisvės Žiburio koncertas.

Gegužės 18 — Perkūno choro koncertas.

Birželio 2 — Maironio lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas.

tina Minkus, c/o Baltic Florists, 502 Broadway, So. Boston, MA 02127.

Didelė sukaktis

Rugsėjo 16, sekmadienį, 3 val. p.p. So. Bostono Lietuvių Piliečių D-ja ruošia savo 85 metų sukakties minėjimą.

Bostono lietuvių apylinkėse So. Bostono Lietuvių Piliečių D-ja yra didžiausia lietuvių organizacija, kurios nuosavybėje yra dideli lietuvių namai. Šie namai yra visiems prieinami ir juose vyksta visa lietuvių visuomeninė, socialinė bei kultūrinė veikla. Šiuose namuose turi prieglaudą Bostono skautai, Ivaškų tautinių šokių sambūris, Lietuvių Enciklopedija, Lietuvių kredito unija "Taupa". Ir veik visos lietuviškos organizacijos čia grupuojasi, daro savo susirinkimus, čia ruošiami minėjimai ir pan. Taip pat yra valgykla ir baras. Čia vieta lietuviams susirinkti, susitikti savo pažįstamus ir skaniai pavalgyti lietuviškus pietus.

Šio namo priežiūra bei išlaidos reikalauja darbo ir lėšų. Lėšų sutelkimui draugija kasmet ruošia banketą-koncertą, kuris per paskutinius metus yra pasižymėjęs savo įdomumu, lyg lietuvių metinė šventė. Šiame bankete šiais metais dalyvauja dr. A. Budreckis su paskaita apie Bostono lietuvių 85 metų veiklą. Linksmoje dalyje dalyvaus "Jinai ir trys gintarai" iš New Yorko. Jie taip pat gros šokiui. Visiems lietuviams bus įdomu išgirsti apie ankstyvą Bostono lietuvių veiklą, kuri prasidėjo tik į šį kraštą pirmiesiems lietuviams atvykus.

Po šios programos bus skanūs pietūs, kuriuos paruošia klubo šeimininkės. Stalus po 10 asmenų galima užsisakyti pas klubo vedėją Algį Šmitą tel. 268-9057 ar pas valdybos narius.

Minkų padėka

Lietuvių Radijo Korp., seniausios lietuviškos radijo programos Naujojoje Anglijoje, 50 metų sukaktuvinė gegužinė įvyko rugpjūčio 12 Romuvos Parke, Brocktone.

Programą atliko energingi ukrainiečiai šokėjai, kurie sužavėjo žiūrovus. Iškilija Naujosios Anglijos lietuvaite išrinkta Rūta Buivydytė iš Carlisle, Mass. Už atsiėmusius rankdarbius pirmą dovaną 50 dol. pinigais laimėjo Birutė Karosienė iš Quincy (už lietuviškas lėles). Antrą dovaną 25 dol. laimėjo Patricia Mažulis iš Brocktono už afgan. Trečią dovaną 10 dol. laimėjo Barbara Gailiūnienė iš So. Bostono už išmeztus grybus.

Šokių varžybose laimėjo: "Mamės ir papės polka" — Dorothy Asmutis iš Brocktono ir Jonas Baužis iš So. Bostono, jaunimo polka — Alydas ir Danutė Kazakaitė iš Sharon, valsas — Julija ir Joseph Mazco iš Avon, tango — Valentina Teslenko ir Hardy Margesian iš Bostono, twist — Gina Walat ir Angelika Kazakaitė iš Sharon.

Loterijos pirmą dovaną laimė-

jo E. Ribokienė iš Brocktono, 2 — A. Natonis iš Lowellio, 3 — Jonas Rūtenis iš Hyannis, 4 — Zaineb Al Awede iš Spencer, 5 — Oscar Pappas iš Lynn, 6 — B. Gedwill iš So. Bostono, 7 — S. Kasperwick iš Quincy, 8 — Thomas Kaminskas iš Stoughtono.

Įžangos dovanas laimėjo: 1 — 287503, 2 — 077977, 3 — 287516, 4 — 287450, 5 — 077978, 6 — 077904, 7 — 287417, 8 — 077993.

Dėkojame visiems, atsilankiusiems į Lietuvių Radijo Korp. 50 metų sukaktuvinę gegužinę — pikniką. Dėkojame mielai šeimininkei Monikai Plevočkienėi, šeimininkui Aleksandrui Dubauskui ir visiems, kurie dirbo gegužinėje, ukrainiečių "Sijankai" šokėjams, visiem padėjusiems pravesti gegužinės programą, visiem prekybininkams, kurie paaukojo laimėjimų dovanas, visiem pirkusiems ir platinusiems laimėjimų bilietus, o taip pat korespondentui Povilui Žickui. — Steponas ir Valentina Minkai.

BOSTONO RENGINIAI

Rugsėjo 9 — Tautos šventės minėjimas.

Rugsėjo 16 d. 3 val. So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos 85 metų sukakties balius-banketas.

Rugsėjo 29 kultūrinis renginys šv. Kazimiero garbei So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje.

Spalio 7 Laisvės Varpo rudens renginys So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje.

Spalio 13 - 14 — Montrealio audėjų ir tautodailės grupės "Vaiorykštė" paroda, Lietuvių Piliečių d-jos II-ro aukšto salėje.

Spalio 14 Sv. Kryžiaus Bostono katedroje 3 val. mišios, kurias aukos arkivyskupas Bernard Law šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties minėjime.

Spalio 21 d. 3 val. dr. Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas šv. Kazimiero garbei First & Second Church salėje Bostone.

Lapkričio 3 — Balfio banketas Brocktone, Sandaros klube.

Lapkričio 11 — Sv. Petro parapijos bazaras.

Lapkričio 25 kariuomenės šventės minėjimas. Rengia Lietuvių Karių S-gos Bostono skyrius.

Vasario 10 operos solistės Lilijos Šukytės koncertas Jordan Hall salėje. Rengia Baltų draugija.

Balandžio 21 — Laisvės Varpo pavasarinis renginys.

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

Česlovas Butkys, buvęs Lietuvos vyriausio tribunolo teisėjas, rašytojas.

ČESLOVUI BUTKIUI — 90 METŲ

Bethlehem, Pa., gyvena teisininkas ir rašytojas Česlovas Butkys, kuris liepos 29 paminėjo 90 metų sukaktį. Ta proga jį aplankė iš Great Necko, N.Y., Vacys Butkys su žmona Marija, jo sesuo Marija Karečkienė iš Woodhaveno. Jie abu yra sukaktuvininko giminės — pusbroliis ir pusseserė. Iš Clevelando buvo atvykę poetė Vladė Butkienė, dabartinio LB Krašto valdybos pimininko dr. Antano Butkaus žmona. Dalyvavo ir sukaktuvininko sūnus su žmona.

Česlovas Butkys gyvena nuosaliai, ir daugelis net nežino, kad jis yra žymus teisininkas ir rašytojas.

Gimė jis 1894 liepos 29 seenuoju stiliumi, gi naujuoju — rugpjūčio 10. Gimė Rygoje. Maskvos universiteto teisių fakultetą baigė 1916. Odesoje 1920 - 1922 lankė Žemės ūkio akademią. Grįžęs į Lietuvą, nuo 1922 ėjo įvairias pareigas teisme, buvo Kauno miesto teisėjas, Kauno apygardos teisėjas, vyriausio tribunolo teisėjas, nuo 1933 universitete dėstė civilinį procesą. Dotnuvos žemės ūkio akademijoje dėstė miškų teisę, profesoriavo pabaltiečių universitete Pinneberge, Vokietijoje, dėstė civilinę ir darbo teisę. Vokietijoje dirbo ir lietuvių gimnazijoje, buvo Watenstedto lietuvių gimnazijos direktorius. I Ameriką atvyko 1951 ir nuo

1957 apsigyveno Pensylvanijoje.

Šalia savo teisės pareigų ir darbų, jis visą laiką mėgo rašyti, jau nuo 1924 buvo lietuvių rašytojų ir žurnalistų draugijos narys. Taip pat yra veikęs ir kitose draugijose.

Yra rašęs apysakaitių, feljetonų ir senos veikalų. Jo komediją jaunimui — Trys draugai — 1941 vaidino Kauno Jaunimo Teatras ir Šiaulių dramatos teatras. Pasirašė S. Meilučio slapyvardžiu. Milinis apdaras — komedija, slapyvardžiu A. Nivuta. Seklio meilė, romanas, spausdintas Policijos žurnale. Rankraščiuose dar turi keletą scenos veikalų, libretų operetėms ir vieną romaną.

Jis parašė ir savo atsiminimus, kuriuos pavadino "Teisėjo atsiminimai", išleido Lietuviškos Knygos Klubas 1982 Chicagoje.

Prieš 20 metų įsikūręs Lietuvių Fondas, jau sutelkė per 2 milijonus kapitalo ir kasmet didelėmis sumomis paremia lietuvišką kultūrinę veiklą. Būkime Lietuvių Fondo nariais! Įneškime kuo didesnes sumas, įrašykime savo draugus, gimines, artimuosius!

VIENINTELIAI LIETUVIAI NEW YORKE, AUKSO SUPIRKĖJAI ir PARDAVĖJAI, TURĮ DIDELĮ PATYRIMĄ.

Superkam auksą, sidabrą, platiną. Mokame aukščiausias kainas. Apmokėjimas grynais. Niekur nerasite tokio patarnavimo kaip pas mus. Nemokamai patariame apie investavimą į auksą, sidabrą su sell-back garantija. Kalbame lietuviškai. Dėl smulkesnės informacijos skambinti:

212 354-2044

212 354-2067

nuo 9:30 val. ryto iki 4:30 val. popiet.

KLAUSTI: GENIUS (GENE) BORK

Galite kreiptis raštu:

SUPREME GOLD REFINERS
52 W. 47th ST. 2nd Floor
NEW YORK, N.Y. 10036

A.A. PRANUI NAUJOKAIČIUI,

zanavykui, rašytojui, literatūros istorikui, Patrios autoriui mirus, jo žmoną, dukrą ir sūnų nuoširdžiai užjaučia

Leidyklos PATRIA bendradarbiai:
O. Balčiūnienė,
Eugenija Daugirdienė-Ručiušaitė
J. Kuncaitis
J. Rūtenis
J.P. Lenkaitis

A.A.

Rašytojui PRANUI NAUJOKAIČIUI

amžinybėn iškeliauvus, jo žmonai Linai, sūniui Gediminui, dukteriai Daliai ir visiems artimesiems liūdesio valandoje reiškiam gilia užuojautą ir kartu liūdimė.

Janė ir Edvardas Šisai

A.A.

PRANUI NAUJOKAIČIUI,

ilgamečiui ateitininkui, mirus, su jo žmona Lina, dukra Dalia ir jos šeima, sūniumi Gediminu su žmona ir kitais artimaisiais dalinamės skausmu ir jungiamės maldoje.

New Yorko ir apylinkės ateitininkai

A.A.

Rašytojui PRANUI NAUJOKAIČIUI

mirus, sūnų Gediminą, dukrą Dalią su šeimomis, velionio žmoną ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Jara ir dr. Albertas Drukteiniai
Rymantė ir Erdvilis Janulaičiai

A.A.

PRANUI NAUJOKAIČIUI,

rašytojui ir lietuvių literatūros istorikui, mirus, jo žmoną Liną ir artimuosius gilia užjaučiame ir kartu liūdimė.

Ona ir Vytautas Baltučiai

A.A.

LEONUI DAUGVILAI

mirus, seseriai Irenai Garunkšienei ir jos šeimai reiškiam gilia užuojautą ir kartu liūdimė.

Dana ir Jonas Bilėnai

A.A.

KAZIUI BURAGUI

mirus, jo dukrai Romualdai Šidlauskienėi, mūsų valdybos narei, reiškiam gilia užuojautą

Lietuvių Kultūros Centro Valdyba

"Amber Holidays"

1984 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKE

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

Rugsėjo 17	— 1127.00
Rugsėjo 26	— 1142.00
Spalio 3	— \$1268.00
Gruodžio 26	— \$1247.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydes vadovai.

Registracijos, informacijos reikalui skambinkite:

1 - 800 - 722 - 1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1 - 617 - 268 - 8764
TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS. Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus. Prices are based on double occupancy and are subject to change

DARBININKAS

NEW YORK

Redakcija ..... (212) 827-1352
 Administr. .... (212) 827-1351
 Spaustuvė ..... (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė .... (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Šv. Patriko katedroje per iškilmingas šv. Kazimiero jubiliejaus mišias dalyvauja šie lietuviški parapijų chorai: Apreiškimo — Brooklyn, N.Y., Viešpaties Atsimainymo — Maspetho, Sv. Petro ir Povilo — Elizabeth, N.J., Šv. Kazimiero — Paterson, N.J., Šv. Jurgio — Brooklyn, N.Y.

Choristus ir dainininkus kviečia muz. Viktoras Ralys bendrai repeticijai rugsėjo 5, trečiadienį, 7:30 val. vak. Kultūros Židinio apatinėje salėje. Jungtinis choras giedos Šv. Patriko katedroj, New York, rugsėjo 9, sekmadienį, 2 val. popiet, kai ten bus minima šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktis.

Šv. Kazimiero sukakties minėjimui — akademijai rugsėjo 8, šeštadienį, Kultūros Židinio viršutinėje salėje pasibaigus apatinėje salėje vyks vakaronė, kur bus galima įsigyti maisto ir pabendrauti lietuviškoji bei šventiškoji nuotakai.

Šv. Kazimiero šventei rengti komitetas posėdžiavo Kultūros Židinyje rugpjūčio 21 ir rugpjūčio 27. Detaliam aptarti abiejų dienų visi šventės momentai ir darbai. Apie šventės eigą salėje ir Šv. Patriko katedroje žiūr. skelbimus.

Tautos šventė Apreiškimo parapijos bažnyčioje bus paminėta rugsėjo 23. Tą dieną pamaldoms vadovaus naujasis vyskupas Paulius Baltakis, OFM.

Dr. Vytauto Slavinsko 5 metų mirties proga mišios bus aukojamos rugsėjo 8, šeštadienį, 11 val. pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Velionio našlė Marija Slavinskienė prašo draugus prisiminti velionį maldose.

Lietuvių Moterų Federacijos New Yorko klubas per savo pirmininkę Marytę Žukauskienę Darbininkui paremti atsiuntė 50 dol. Už lietuviškos spaudos įvertinimą ir auką nuoširdžiai dėkojame.

Perkūno choro pirmoji repeticija po vasaros atostogų bus rugsėjo 7, penktadienį, 7:30 v.v. Visi choristai prašomi būtinai dalyvauti, nes reikia pasiruošti koncertui, kuris bus rugsėjo 29 New Britain, Conn. Lapkričio 25 choras koncertuoja Bostone.

Povilas Dargis, SLA prezidentas, atostogavo prie Conneaut ežero, Pa., ir iš ten atsiuntė sveikinimus Darbininko redakcijai.

Brolis Tomas Prosevičius, OFM, dirbąs pranciškonų spaustuvėj Brooklyn, gavo žinią iš Kėdainių, kad ten mirė jo jaunesnysis brolis Vytautas.

Telefono bendrovė praneša, kad nuo rugsėjo 1 pasikeičia "area code" numeris Brooklyn, Queens ir Staten Island gyvenvietojam. Vietoj buvusio "212" numerio reikės naudoti "718".

Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas bus lapkričio 18, sekmadienį, Apreiškimo parapijos salėje. Kalbą pasakys Tėv. Placidas Barius, OFM. Bus meninė programa ir vaišės.

Tėv. Paulius Baltakis, OFM, naujasis vyskupas, rugsėjo 23 Apreiškimo parapijos bažnyčioje vadovaus pamaldom. Tokiu būdu bus paminėta Tautos šventė. Po mišių parapijos salėje bus pabendraujamas su menine programa ir vaišėmis.

Lietuvišku papročiu šelpti padegėlius savo aukas asmeniškai atsiuntė V. Katinas, Richmond Hill, N.Y., V. Kazlauskienė, Flushing, N.Y., N. Ramanauskas, Chicago, Ill. Tėv. Petras Baniūnas nuoširdžiai dėkoja.

Vietoj vainiko prie a.a. Julijos Miknevičienės karsto pranciškonam aukojo: Danguolė ir Romas Didžbaliai, Linden, N.J., Algirdas ir Regina Brazinskai, So. Orange, N.J. Pranciškonai nuoširdžiai dėkoja.

Kelionė į vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, konsekracijos iškilmes. Išvyksta rugsėjo 14, penktadienį, 6:15 val. ryto nuo Shalins laidojimo įstaigos, 6:30 val. nuo Kultūros Židinio. Grįžtama sekmadienį apie 9 val. vak. Kelionės kaina 90 dol. Į šią kainą įskaito: kelionė iš New Yorko ir keliavimas Maino valstijoje per visas tris dienas moderniu Continental Trailway autobusu, priėmimas — banketas pranciškonų vasarvietėje, viešbutis ir taksai, lengvi pusryčiai kiekvieną dieną, kelionė laivu Atlanto pakraščiais. Registruotis pas Marytę Šalinskienę — 296-2244 arba kelionių agentūroje Vytis — 769-3300.

KASOJE nuo rugpjūčio 14 vėl pakilo taupymo sertifikatų procentai. Prašoma atkreipti dėmesį į KASOS reklamą ir pasinaudoti pelningu investavimu dabar, nes tokie aukšti procentai nebus mokami visą laiką. Dėl informacijų arba pervedimo savo santaupų į KASĄ skambinkite dienoms metu ar vakarais 212 441-6799.

Dramos aktorius Vitalis Žukauskas su humoristine programa dalyvauja: spalio 7, sekmadienį, Lietuvių dienoje Hamilton, Kanadoje, spalio 13, šeštadienį, Baltimorėje, spalio 20, šeštadienį, St. Peterburge, Fla.

Atlanto rajono skautų stovykla vyko rugpjūčio 18-26 Amerikiečių skautų stovyklavietėje prie Bulton, Mass., Stovykla buvo sėkminga ir nuotaikinga. Vadovavo s. Stepas Zabulis iš Hartfordo, skautėm vadovavo ps. Birutė Banaitienė, skautams ps. A. Garsys. Stovyklos dvasios vadu buvo skautininkas vysk. Paulius Baltakis, OFM. Dalyvavo 204 skautai ir skautės, savaitgalį — 230. Stovyklą aplankė Lietuvių Skautų Sąjungos pirmininkas v.s. Sigitas Miknaitis, ir vyr. skautininkė v.s. Danutė Eidukienė.

Lietuvos vyčiai leidžia specialų biuletinį Lietuvos reikalams. Dabar pasirodė rugpjūčio mėnesio numeris. Kaip paprastai, kruopščiai surinkta įvairios Lietuvą liečiančios medžiagos, ištraukos iš įvairių laikraščių, vyčiai raginami rašyti laiškus. Šiame numeryje duodami lietuvių kalinių adresai Sovietų Sąjungoje, raginami jiems parašyti laiškus ir taip pat nurodoma, kas reikia laiškuose parašyti. Lietuvos reikalų komitetui vadovauja dr. Jokūbas Stukas, o biuletinį redaguoja Bernice Aviza.

Ieškomas 3-4 kambarių butas Westchester County, Bronx arba Queens. Skambinti po 4 v. v. 212 235-3045.

DEXTER PARK PHARMACY
 Wm. Anastasi, B.S.
 77-01 JAMAICA AVENUE
 (Cor. 77th Street)
 Woodhaven, N.Y. 11421
 WE DELIVER
 296-4130

ŠV. KAZIMIERO MINĖJIMAS NEW YORKE

Įvairių sukakčių lietuviams netrūksta. Šiais metais sukako 500 metų nuo vienintelio Lietuvos šventojo mirties. Nuvesdama mus į tolimą Lietuvos praeitį, ši sukaktis primena dabarties kartom, kad Lietuva nėra vien dabarties kovų bei pastangų padaras, bet gilių tradicijų kraštas, susiformavęs šimtmečių eigoje.

Kreipdamasis į beveik šimtą tūkstantinę maldininkų minią, kurioje buvo apie tūkstantis lietuvių, popiežius Jonas Paulius II kovo 4 šv. Petro aikštėje Vatikane kalbėjo:

„Šiandien, minint 500 metų sukaktį nuo šv. Kazimiero mirties, dvasioje norėjau vienyti su Lietuvos vyskupais... Visiems lietuviams, kurie gyvena tėvynėje arba yra pasklidę pasaulyje, reiškiu nuoširdų linkėjimą, jį palydėdamas maldą, kad visada išliktų ištikimi savo globėjo šv. Kazimiero brangiam dvasiniam paveldui: tvirti tėvų tikėjime, nepalaužiami viltyje, įsišakniję meilėje ir vienybėje su Dievu, su Bažnyčia, su broliais...“

New Yorko apylinkės lietuviams turės progą parodyti savo iškilmą Lietuvos globėjui rugsėjo 8 ir 9 dienomis, kai iškilmingai bus paminėta ši nepaprasta sukaktis.

Rugsėjo 9, sekmadienį, 2 val. popiet Šv. Patriko katedroje, 5th Avenue prie 52nd Street, Manhattane, įvyks iškilmingos pamaldos. Mišias aukos New

Lietuvos vyčių Newarko 29 kuopa dalyvauja rugsėjo 8 - 9

Liberty State Parke, Jersey City, N.J., šeštame metiniame etniniame festivalyje. Bus paroduami namie gaminti valgiai, lietuviški dirbiniai. „Liepsna“, tautinių šokių grupė, šoks tautinius šokus rugsėjo 8, šeštadienį, 3 val. popiet. Vykstantieji New Jersey turnpikė, teišvažiuoja „14-B Exit“, tepasuką į „Liberty State Park“ (kairėn pusėn) ir teseka ženklus iki festivalio vietos.

Lietuvos vyčių 110 kuopa organizuoja ekskursiją į vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, konsekraciją. Autobusai išvyksta rugsėjo 14, penktadienį, 6:30 val. ryto nuo V. Atsimainymo parapijos bažnyčios Maspetho ir nuo Woodhaven Blvd. ir Jamaica Ave. sankryžos. Konsekracija Portlando katedroj 2 val. popiet. Po to priėmimas Kennebunkporto vienuolyne, miegama hotely ar motely tarp Portlando ir Kennebunkporto. Šeštadienį keliaujama į Cape Cod ir ten nakvojama. Sekmadienį mišios St. Francis bažnyčioj, Hyannis, Mass. Popiet kelionė namo. Kaina 145 dol. Įskaitoma kelionė autobusu, nakvynės, valgymas, vietovių apžiūrėjimai. Dėl rezervacijų kreiptis į Joną Adomėną 212 497-5212. Čekį siųsti jam adresu: 69 Irving Avenue, Brooklyn, N.Y. 11237.

Yorko arkivyskupas John O'Connor, koncelebruojant Brooklyno vyskupui Francis Mugavero, vyskupui Pauliui Baltakiui, OFM, ir eilei New Yorko bei New Jersey lietuvių kunigų.

Mišios bus aukojamos anglų kalba su lietuviškomis giesmėmis, lydint jungtiniam New Yorko lietuvių parapijų chorui, kuriam vadovauja Viktoras Ralys.

Autobusai į katedrą yra organizuojami iš Apreiškimo parapijos Brooklyne, Viešpaties Atsimainymo parapijos Maspetho, Kultūros Židinio ir Marytės Šalinskienės laidojimo įstaigos Woodhavene. Autobuso kaina už kelionę į katedrą ir atgal tik 6 dol. asmeniui. Iš anksto vietas reikia užsisakyti skambinant skelbime nurodytais telefonais. Rengėjai kviečia visus kuo gausiau dalyvauti katedros apeigose, parodyti lietuvių solidarumą su vieninteliu Lietuvos šventuoju bei savo dalyvavimu pagerbti ir įvertinti lietuvių šventę atvykusius kitataučius svečius.

Dalyviai yra raginami dalyvauti su tautiniais drabužiais. Per Romos iškilmes bazilikoje, Šv. Petro aikštėje ir Romos gatvėse ypač dėmesį atkreipė lietuvių tautiniai drabužiai: lietuvių jaunimą, pasipuosusi tautiniais drabužiais, ir lietuves moteris pakartotinai filmavo italų valstybinė televizija ir privačių televizijų siųstuvų korespondentai.

Organizacijos yra kviečiamos dalyvauti su vėliavomis, iš anksto pranešant Kaziu Bačauskui. Jo tel. 212 846-5543.

Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties New Yorko komitetas, vadovaujant pirm. Aleksandriui Vakseliui ir garbės pirm. pr. Pranui Bulovui, jau nuo pavasario vykdė ruošos darbus šiai sukakčiai paminėti. Komitetą sudaro 35 asmenys, atstovaujant New Yorko ir apylinkės lietuvių parapijom, organizacijom bei institucijom.

Šalia manifestacinių pamaldų Šv. Patriko katedroje, rugsėjo 8, šeštadienį, 6 val. vak. Kultūros Židinyje rengiama iškilminga akademija ir koncertas.

Akademijos programoje kalbės prelegentas Vytautas Volertas iš Philadelphia, Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties minėjimo centrinio komiteto pirmininkas. Šiose pareigose V. Volertas koordinavo kazimierinių metų planus Romoj, Toronte, leidžiant sukaktuvinius leidinius ir pan.

Meninę akademijos programą atliks solistė Angelė Kiaušaitė iš Philadelphia bei Jadvygės Matulaitienės vadovaujama tautinių šokių ansamblio „Tryptinis“ veteranų grupė. Bilietai į akademiją ir koncertą — 5 dol. asmeniui prie įėjimo.

Tūkstantinė žmonių minia suvažiuo į Romą paminėti kazimierinių iškilmių. Tūkstantčiai laukiami Toronte šį savaitgalį, sukaktuvinių metų katalikų

kongrese. Šv. Kazimiero minėjimai vyko visame pasaulyje, ne tik pas lietuvius, bet ir lenkų parapijose. Keliose Italijos, Venecuelos bei Bavarijos bažnyčiose, kur šv. Kazimiero kultas yra plačiai paplitęs, irgi buvo surengti minėjimai. Suvalkų trikampio lietuviai Lenkijoje iškilmingai paminėjo kovo 4 Seinų bazilikoje: mišių metu lietuvių jaunimas meldėsi rinktiniais poečių žodžiais. Connecticut lietuviai tikrai gali didžiuotis su puikiai pavykusiu ir labai iškilmingai praverstu minėjimu. Dar labiau džiaugėsi Paryžiaus lietuviai, kurie, nors negausūs skaičiumi, surengė šaunų minėjimą kovo 1. Neatsiliko ir Londono lietuviai.

Lauktina, kad ir New Yorko apylinkės lietuviai įsijungtų į šį istorinį ir garbingą sukaktuvinių minėjimų sąrašą. Gausiu dalyvavimu bus išreikšta meilė, rūpestis ir solidarumas dangiškajam globėjui ir Dievo Tautai, kuri kenčia Lietuvoje. Pasisekęs New Yorko šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties minėjimas, tiek gausiu dalyvavimu, tiek brandžiu turiniu, ilgam paliks šviesų prisiminimą. (gd)

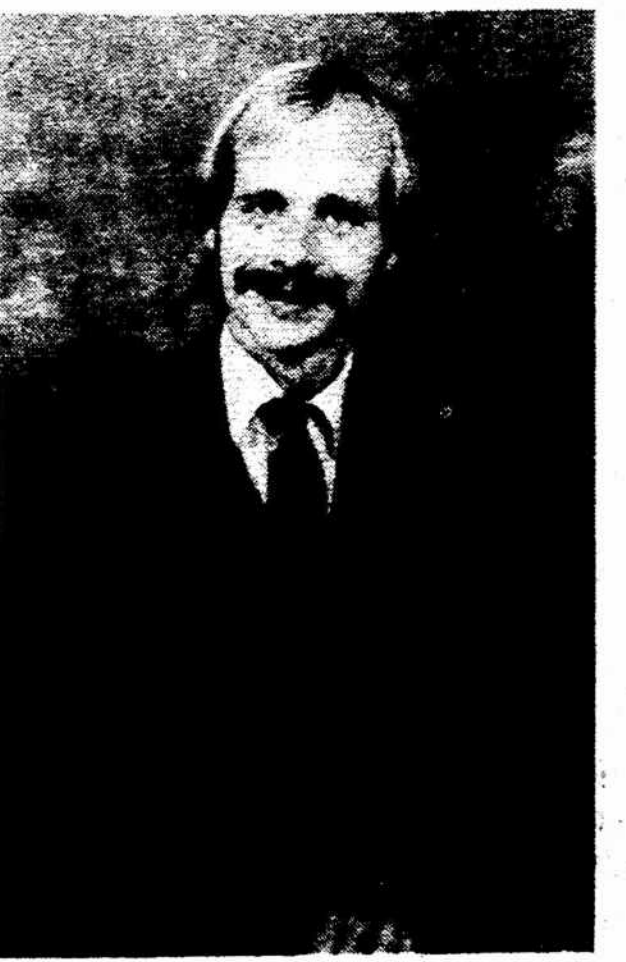
NAUJAS CHIROPRAKTIKOS DAKTARAS

Andrius Rajeckas pereitą pavasarį baigė Life Chiropractic kolegiją ir įsigijo chiropraktikos laipsnį.

Andrius yra baigęs Maironio šeštadieninę mokyklą ir Molloy aukštesniąją mokyklą. Vėliau lankė Queens kolegiją.

Šiuo metu su žmona apsigyveno New Jersey valstijoje ir dirba su kitu daktaru. Kabineto adresas: 339 Main Road, Montville, N.J. Telefonas: 201 335-8600. Montville yra apie 12 mylių į vakarus nuo Patersono.

Andrius yra Gedimino ir a.a. Reginos Rajeckų sūnus.

Andrius Rajeckas

VYSK. PAULIAUS BALTAKIO KONSEKRACIJOS IŠKILMĖS

vyks rugsėjo 14 Portlando, Maine, katedroje.

Visi, kurie į šias iškilmes vyksta ne ekskursiniais autobusais, bet savo priemonėmis, prašomi tuoj pat skubiai pranešti apie savo atvykimą Tėv. Rafaeliui Sakaliui, OFM, telefonu 207 967-2031 arba 207 967-2011. To pageidauja Portlando katedros rektorius ir priėmimo šeimininkės.

ŠV. KAZIMIERO MIRTIES 500 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS NEW YORKE

1484 — 1984

Rugsėjo 8, šeštadienį, 6 val. vak. Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

PASKAITA. Kalba centrinio jubiliejinio komiteto pirmininkas VYTAUTAS VOLERTAS

KONCERTAS.

Dainuoja solistė ANGELĖ KIAUŠAITĖ
 Akomponuoja DALIA SAKAITĖ

TAUTINIAI ŠOKIAI

Programai vadovaus RŪTA DRAGŪNEVIČIŪTĖ

Įėjimas 5 dol. asmeniui

Visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti akademinėje dalyje šeštadienį ir pamaldose sekmadienį.

Rengia

SPECIALUS IŠ ORGANIZACIJŲ SUDARYTAS KOMITETAS

KELIONĖ Į ŠV. KAZIMIERO IŠKILMES ŠV. PATRIKO KATEDROJE

New Yorko apylinkės Šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties komitetas maloniai kviečia visuomenę dalyvauti

IŠKILMINGOSE ŠV. MIŠIOSE
 1984 RUGSĖJO 9, SEKMADIENI, 2 VAL. POPIET
 ŠV. PATRIKO KATEDROJE
 5TH AVENUE PRIE 52 STREET, MANHATTANE

Kelionės autobusu kaina į katedrą ir atgal — \$6.00 asmeniui
 Autobusai išvyksta:

12 val. p.p. iš Apreiškimo parapijos, Kultūros Židinio ir M. Šalinskienės laidojimo namų
 12:45 val. p.p. iš Viešpaties Atsimainymo parapijos

VIETAS IŠ ANKSTO UŽSISAKYTI:

Apreiškimo parapijos klebonijoj — (212) 387 - 2111
 Darbininko administracijoj — (212) 827 - 1351
 Shalins Funeral Home — (212) 296 - 2244
 Viešpaties Atsimainymo klebonijoj — (212) 326-2236